

E l ő t e r j e s z t é s

Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évi ellátásának átfogó értékelésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: Gyvt.) 96. § (6) bekezdése szerint: „A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-ig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít.”

Az átfogó értékelés tartalmi követelményeit a Gyvt. végrehajtására kiadott, a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX.10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 10. számú melléklete tartalmazza.

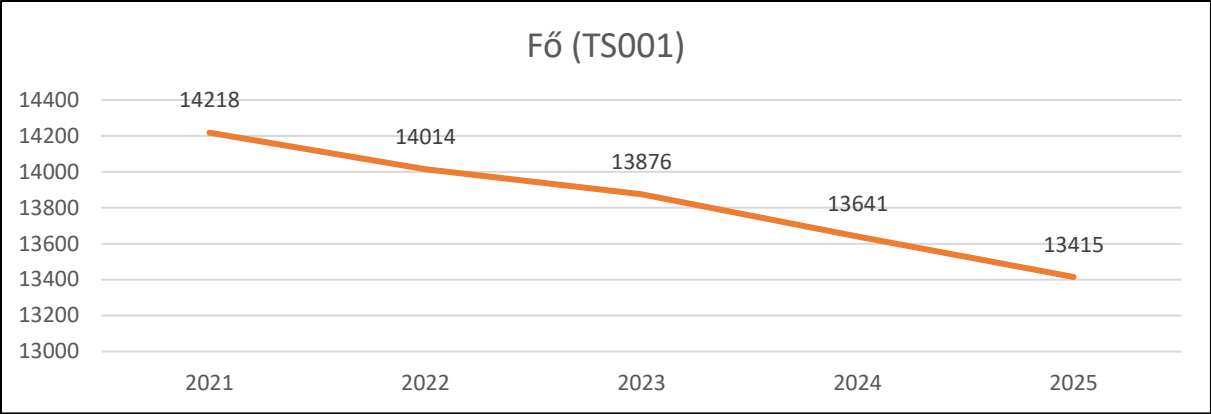
Az értékelés a fentiek alapján bemutatja:

- a település lakosságának nemenkénti és életkori megoszlása a 0-18 éves korosztály vonatkozásában;
- az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítására vonatkozó adatokat;
- az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátásokat;
- a felügyeleti szervek, illetve a működést engedélyező szervek ellenőrzésének megállapításait;
- a jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározását a Gyvt. előírásai alapján;
- a bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatását;
- a civil szervezetekkel való együttműködés kereteit.

1. Sátoraljaújhely nemenkénti és életkori megoszlása a 0-18 éves korosztály vonatkozásában

Sátoraljaújhely város állandó lakosságszámának változásait mutatja be a 2021 és 2025. közötti időszakra vonatkozóan az alábbi táblázat. Megállapítható az adatok alapján, hogy folyamatosan csökken a lakónépesség.

1. számú táblázat - Lakónépesség száma az év végén	
Év	Fő (TS 001)
2021	14218
2022	14014
2023	13876
2024	13641
2025	13415

A lakosság korcsoportok szerinti megoszlásának vizsgálatából kiderül, hogy a férfiak száma szinte minden korcsoportban csökkent az előző évekhez képest. A legnagyobb mértékű negatív változás a férfiak között a 15-39 éves korosztálynál mutatkozik.

Állandó népesség korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

Év	Nem	Korcsoport				Összesen
		0 - 14	15 - 39	40 - 59	60 -	
2025	férfi	921	1940	1996	1475	6332
	nő	896	1834	1949	2404	7083
	Összesen	1817	3774	3945	3879	13415
2024	férfi	927	2022	2010	1490	6449
	nő	903	1907	1956	2426	7192
	Összesen	1830	3929	3966	3916	13641

A népességstatisztikai adatokat vizsgálva megállapítható, hogy 2025. évben az állandó lakosság 17 %-a 18 év alatti korosztály.

A 0-18 év közötti korcsoport és nemek szerinti megoszlása (fő)

Év	Nem	Korcsoport				Összesen
		0 - 2	3 - 5	6 - 14	15 - 18	
2025	férfi	161	173	587	256	1177
	nő	157	186	553	247	1143
	Összesen	318	359	1140	503	2320
2024	férfi	180	170	577	270	1197
	nő	158	197	548	249	1152
	Összesen	338	367	1125	519	2349

A táblázat adataiból jól látszik, hogy az előző évhez képest a 6-14 éves korcsoporton kívül, mindenhol csökkenés mutatkozik a gyermekek számában, azonban a csökkenés mértéke nem jelentős.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzbeli, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. Gyvt-ben szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Gyvt. 19., 20., 20/A, 20/B, és 21., és 21/A, 21/B és 21/C §-ai rendelkeznek a gyámhatóság, azaz a jegyző által kötelezően biztosítandó pénzbeli és természetbeni ellátásokról, melyek a következők: rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény, továbbá az ahhoz kapcsolódó évente két alkalommal nyújtott pénzbeni támogatás, illetve a gyermekétkeztetés és szünidei gyermekétkeztetés.

A gyermekekre tekintettel igénybe vehető egyéb ellátások helyi szabályait (Bursa Hungarica Felsőoktatási Ösztöndíj támogatás, beiskolázáshoz nyújtott rendkívüli települési támogatás) 2015. március 1-jétől a mindenkor hatályos pénzben és természetben nyújtható szociális ellátásokról szóló önkormányzati rendelet - jelenleg a 18/2021. (XI.24.) önkormányzati rendelet - tartalmazza.

A **rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre** való jogosultság megállapításának célja, hogy az alacsony jövedelmű családban nevelkedő gyermekek szociális helyzetük alapján jogosulttá váljanak gyermekétkeztetés normatív kedvezményének, évente két alkalommal pénzbeni támogatásnak, valamint külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A gyermekétkeztetés normatív kedvezménye már önmagában is nagy segítséget jelent a rászoruló gyermekek számára, mivel a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő

- bölcsődés, óvodás, 1-8 évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő gyermek és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó intézményben elhelyezett fentebb felsorolt életkorú gyermekek után étkezéstérítési díjat nem kell fizetni,
- a fentebb felsorolt oktatási rendszerbe nem tartozó, de rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermekek, tanulók esetében az intézményi térítési díj 50%-át kell megfizetni.

A Gyvt. 19.§ (2) bekezdése tartalmazza a jogosultsági feltételeket az alábbiak szerint:

„A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

*a) a szociális vetítési alap összegének a 225%-át, ha **

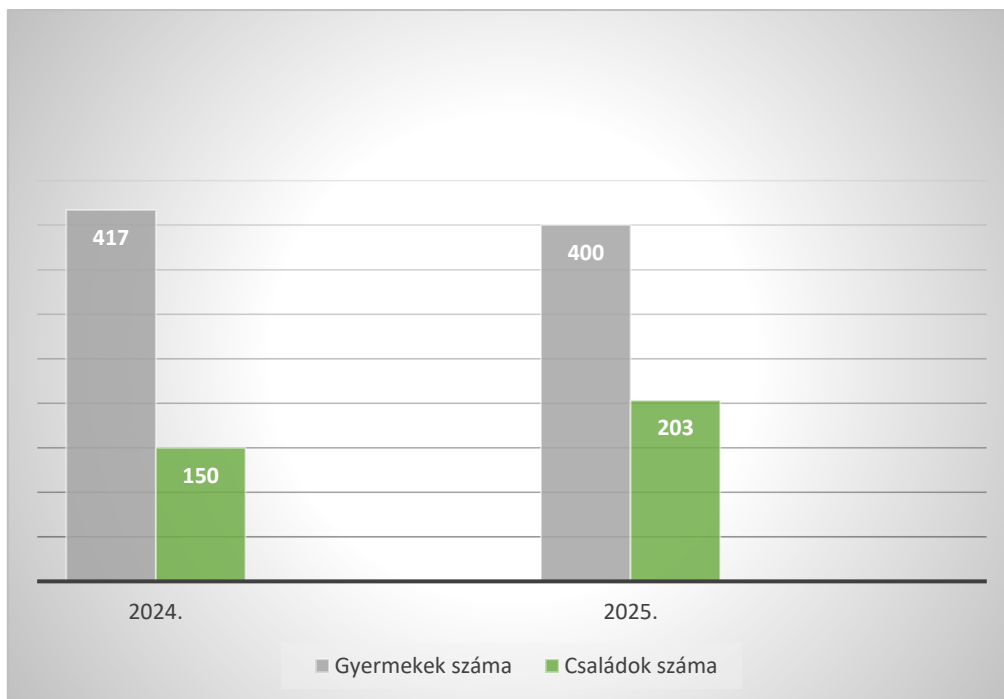
*aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza, **

*ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy **

*ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek; **

*b) * a szociális vetítési alap összegének 245%-át az a) pont alá nem tartozó esetben, **

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyoni értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.”

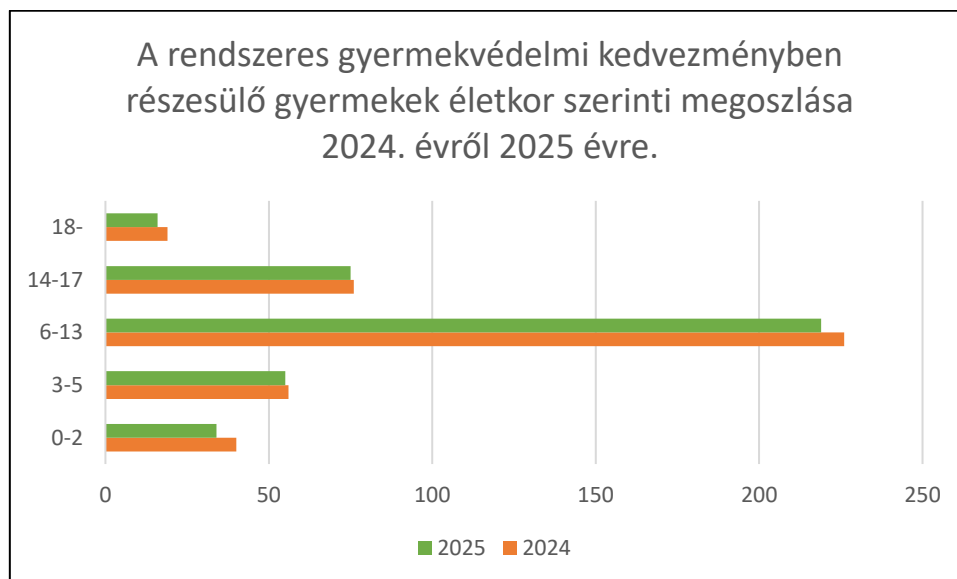

2025. évben összesen 203 család részesült rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben. Megállapítható, hogy az előző évtől eltérően a jogosult családok száma növekedett inkább számottevően, a jogosult gyermekek számában alig van különbség, hiszen 2024. december 31. napján 417 gyermek, azaz 150 család, míg 2025. december 31. napján 400 gyermek, azaz 203 család részesült a kedvezményben.

2025. január 1. napja és 2025. december 31. napja között 7 esetben született elutasító határozat.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt igénylők esetében is nagy hangsúlyt fektet a Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály a kérelemben, a vagyonyilatkozatban foglaltak valóságának ellenőrzésére, ezáltal a bizonyíthatóan nem valós adatokat közlők kikerülnek a jogosultak köréből.

Az alábbi diagramm mutatja, hogy a kedvezményben részesülő 0-2 éves korú gyermekek száma 6 fővel csökkent, a 3-5 év közötti gyermekek esetében 1 fővel csökkent, a 6-13 év közötti korosztályban 2024. évről 2025. évre 7 fővel csökkent, a 14-17 év közöttiek esetében 1 fővel csökkent, míg a 18 év fölöttiek esetében 3 fővel csökkent az ellátásban részesülők száma.

A számadatokból kiolvasható, hogy a nagykorúvá vált saját jogán igénybe vett rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak száma nem csökkent nagymértékben, ami azt is jelezheti, hogy egyre többen maradnak tovább az iskolapadban, ami pozitív, hiszen magasabb iskolai végzettséggel a későbbiekben könnyebben tudnak majd boldogulni a munkaerőpiacon.

A 2013. évtől bevezetett jogszabályváltozás következtében nagykorúvá válása után kizárólag abban az esetben jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

- nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy
- felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be, és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.

Továbbtanulás okán több szülő és nagykorú gyermeke is érdeklődött a kedvezmény igénybevételének lehetőségéről, hiszen plusz pontokat jelent a felsőoktatási intézménybe való bekerüléskor. Azonban a fent említett feltételek fennállása nélkül nem állapítható meg a kedvezmény.

A Gyvt. alapján azon rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülőnek, akinek jogosultsága tárgyév augusztus 1-jén, illetve november 1-jén fennáll, augusztus hónapban, illetve november hónapban a törvényben meghatározottak szerint gyermekenként 6.000,- Ft összegű pénzbeni támogatást kell nyújtani, illetve a hátrányos, halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében 6.500,- Ft-ot.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményhez kapcsolódó pénzbeni támogatás összegének a jogosultak részére történő eljuttatásáról a Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály, valamint a Pénzügyi és Adóhatósági Osztály gondoskodik postai úton.

2025 augusztusában 406 gyermek (28 fő alapösszegű, 378 fő emelt összegű), 2025 novemberében pedig 404 gyermek (36 fő alapösszegű, 368 fő emelt összegű) részesült egyszeri pénzbeni támogatásban.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy év időtartamra kerül megállapításra, a lejárati dátumát a szülőnek kell figyelemmel kísérnie. Ahhoz, hogy a kedvezményre való jogosultság folyamatos legyen, a törvény lehetőséget ad arra, hogy új kérelmet a korábbi jogosultság megszűnését megelőző 3 hónapban benyújtsák.

Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapításával egyidejűleg a szülő kérelmezheti gyermeke hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzetének megállapítását. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

A Gyvt. 67/A.§-a alapján hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében az alábbi körülmények közül egy fennáll:

- a) a kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket együtt nevelő mindkét szülő, a gyermeket egyedül nevelő szülő, illetve a családba fogadó gyám legmagasabb iskolai végzettsége alacsony, vagy
- b) kedvezmény igénylésének időpontjában a gyermeket nevelő szülők bármelyike vagy a családba fogadó gyám a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény szerint aktív korúak ellátására jogosult, vagy az igénylés időpontját megelőző 16 hónapon belül legalább 12 hónapig álláskeresőként tartotta nyilván a fővárosi és vármegyei kormányhivatal állami foglalkoztatási szervként eljáró járási hivatala,
- c) a gyermek szegregátumnak nyilvánított lakókörnyezetben, vagy az eljárás során felvett környezettanulmány szerint félkomfortos, komfort nélküli vagy szükséglakásban, illetve olyan lakáskörülmények között él, ahol korlátozottan biztosítottak az egészséges fejlődéshez szükséges feltételek.

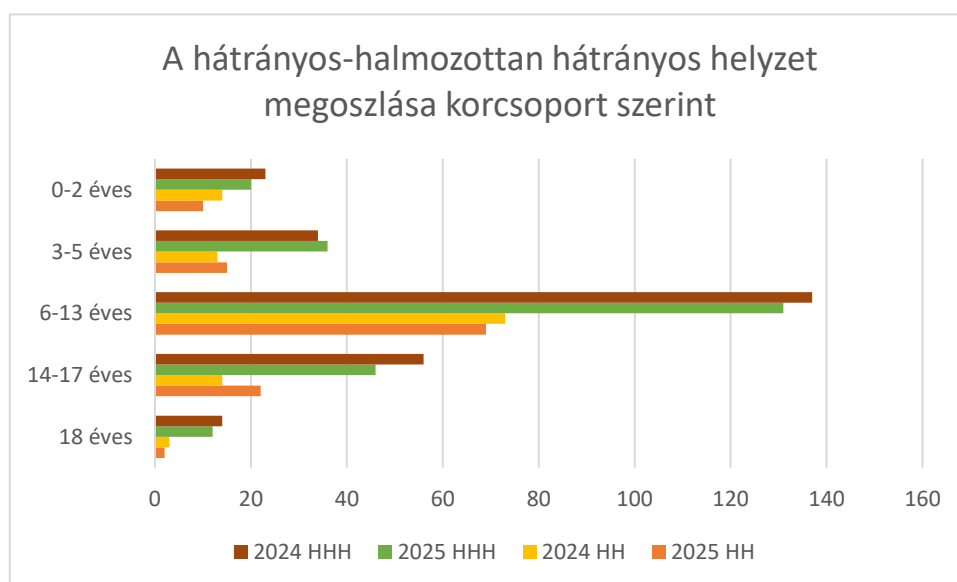
Halmozottan hátrányos helyzetű az a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek, aki esetében a fenti három körülmény közül legalább kettő fennáll. Halmozottan hátrányos helyzetű továbbá a nevelésbe vett gyermek, valamint az utógondozói ellátásban részesülő és tanulói vagy hallgatói jogviszonyban álló fiatal felnőtt, fontos megemlíteni, hogy ezekben az esetekben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény nem feltétele a halmozottan hátrányos helyzet megállapításának.

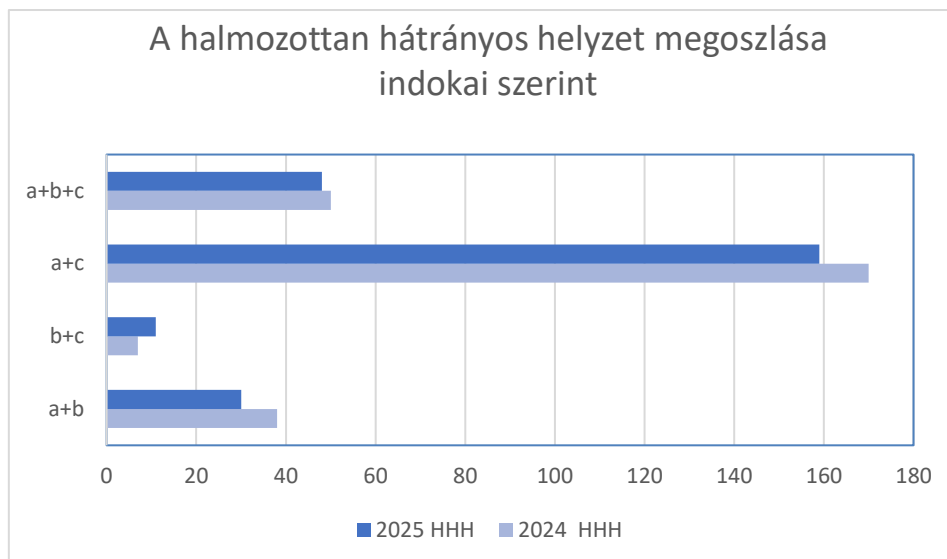
A hátrányos, vagy halmozottan hátrányos helyzet megállapítására irányuló kérelem a rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény formanyomtatvány részét képezi, azzal egyidejűleg, illetve önmagában is kérelmezhető, de – főszabály szerint – alapfeltétele a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megléte. A jogosultság megállapítása határozattal történik egy éves időtartamra, de legfeljebb a gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság fennállásáig.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma 2024. és 2025. év decemberében

		Összesen	0-2 éves	3-5 éves	6-13 éves	14-17 éves	18- éves
RGYVK-ban részesülők (fő)	2024	417	40	56	226	76	19
	2025	400	34	55	219	75	16
Ebből:							
HH	2024	117	14	13	73	14	3
	2025	118	10	15	69	22	2
HHH	2024	265	23	34	137	56	14
	2025	248	20	36	131	46	12

A táblázat adataiból jól látszik, hogy a 2025. évben a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak között a hátrányos helyzetűek száma a tavalyi évhez képest csökkent (417 főről 400 főre). A hátrányos helyzetűek (HH) számának alakulása korcsoportonként eltérő képet mutat, összességében enyhén emelkedett, míg a halmozottan hátrányos helyzetűek száma a 2024. évhez képest tizenhét fővel csökkent.

A fenti diagram adataiból jól látszik, hogy a 2024. évi adatokhoz képest az alacsony iskolázottság és foglalkoztatottság {Gyvt. 67/A § (1) a+b} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma 2025. évben nyolc fővel csökkent, az alacsony foglalkoztatottság és elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) b+c} miatt halmozottan hátrányos helyzetben lévők száma négy fővel emelkedett. A jogosultság elbírálásánál az alacsony iskolai végzettség és elégtelen lakókörnyezet {Gyvt. 67/A § (1) a+c} együttes fennállása fordul elő a leggyakrabban.

A tapasztalatok alapján a három feltétel közül leginkább az alacsony foglalkoztatási feltétel kapcsán történik pozitív változás azokban az esetekben, amikor is a szülők el tudnak helyezkedni és ezáltal kikerülnek a munkanélküliek rendszeréből. Az alacsony iskolai végzettség tekintetében nem jellemző, hogy a szülők a későbbiek során magasabb iskolai végzettséget szerezzenek vagy befejeznék iskolai tanulmányaikat.

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott pénzbeli vagy természetbeni juttatások

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíj támogatás kiemelkedő jelentősége abban rejlik, hogy a településen élő, hátrányos helyzetű, szociálisan rászoruló fiatalok számára rendszeres támogatást biztosít a felsőfokú tanulmányaik évei alatt. Az előző évek tapasztalati alapján elmondható, hogy a pályázó fiatalok családjában a szülők általában alacsony jövedelemből élnek, illetőleg rokkantsági ellátásban részesülnek, közfoglalkoztatottak vagy munkanélküliek.

A pályázatok benyújtásakor a pályázók először az elektronikus EPER-Bursa rendszeren keresztül tudnak regisztrálni, megadva a személyes adataikat és a pályázathoz szükséges információkat. Ezt követően papíralapon a szükséges igazolásokkal ellátva nyújthatják be pályázatukat – a megadott határidőn belül – a Polgármesteri Hivatal Szervezési, Szociális és Hatósági Osztályához.

Sikeres pályázók száma/fő	2024. évben a 2025. évi pályázati fordulóra	2025. évben a 2026. évi pályázati fordulóra
„A” típusú	9	17
„B” típusú	0	0

A pályázatok elbírálása során a szociális rászorultság fennállásának vizsgálatára kerül sor egyrészt az Általános Szerződési Feltétel, másrészt pedig Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete 18/2021.(XI.24.) önkormányzati rendeletében foglalt feltételek alapján.

A Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjpályázat 2026. évi fordulójára beérkezett érvényes pályázatok száma 9 db, egy pályázat érvénytelen volt, mert a pályázó papír alapon nem küldte be a pályázatot. Az ösztöndíj havi összege, a támogatott szociális rászorultságától függően 4.000-6.000,- Ft-ig terjedhet. A pályázók részére a maximálisan adható 6.000, -Ft/hó összegű támogatás került megállapításra. A 2025. évi fordulóra sikeresen pályázók támogatása került folyósításra 2025. évben két részletben, összesen 580.000, - Ft összegben.

Rendkívüli települési támogatás az időszakosan létfenntartási gondokkal küzdő, létfenntartást veszélyeztető helyzetbe került, gyermeket gondozó családok részére, illetve az átmeneti és a tartós nevelésbe vett gyermek családjával való kapcsolattartás elősegítése érdekében a nevelésbe vett gyermek családja részére nyújtott támogatás.

Az önkormányzat a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben nem részesülő, de rászoruló családokban nevelkedő alapfokú és középfokú oktatási intézményben tanulmányokat folytató **gyermekek beiskolázására** a helyi rendeletében szabályozottak szerint 2025. évben is biztosított **rendkívüli települési támogatást**. A támogatás gyermekenként adható összege Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete Szociális és Egészségügyi Bizottsága döntése alapján az alapfokú oktatási intézményben tanuló gyermek esetében 10.000, -Ft, középfokú tanulmányokat folytató gyermeknél 15.000, -Ft.

Tekintve, hogy a beiskolázás anyagi nehézségei a nehéz szociális helyzetben lévő felsőoktatási intézmény nappali tagozatán tanuló hallgatókat is érintik, és a Bursa Hungarica Felsőoktatási Önkormányzati Ösztöndíjtámogatás folyósítása az iskolakezdés időszakában éppen szünetel, a felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanuló, szociálisan rászoruló hallgatók beiskolázására 20.000, -Ft összegű rendkívüli támogatás biztosítható. 2025. évben 7 gyermek részesült beiskolázás jogcímen települési támogatásban, összesen 185.000, -Ft összegben.

2.3. Gyermekétkeztetés

Sátoraljaújhely Város Önkormányzata fenntartásában és működtetésében lévő Sátoraljaújhelyi Hétszínvirág Óvoda Szlovák és Német Nemzetiségi Óvoda, Bölcsőde Tündérvirág bölcsődéjében, Mini bölcsődéjében és az óvoda tagintézményeiben az étkeztetés megoldott. Az óvodába járó gyermekek napi háromszori, míg a bölcsődébe járók napi négyszeri étkeztetését saját, a Diana tagóvoda épületében elhelyezkedő új, 3 éve beüzemelt 600 adagos főzőkonyha biztosítja.

A konyhakapacitás kihasználtsága a 2025-ös évben megfelelő volt. A telente megjelenő influenzás betegségek rendben zajlottak le, nem okozva nagyobb hiányzásokat.

A Hétszínvirág Óvoda konyhája látja el a bölcsődés, mini bölcsődés gyermekeket is, ahol a Tündérvirág Bölcsődében egy éves kor alatti gyermekek számára tejkonyha működik. Saját konyháról történik a kiszállítás a Károlyfalván és a Széphalomban működő kihelyezett óvodai csoportokba, a Károlyfalvi Mini Bölcsibe, valamint a Hétszínvirág Óvoda Dózsa György úti székhelyére is. Egyre több az ételallergiás gyermek, számukra is megoldott az étkeztetés a saját konyhánkból. A szállítást térítés ellenében a Városellátó Szervezet végzi.

Az óvodai étkezési térítési díj megállapítása a 328/2011. (XII.29.) Korm.rendeletben foglaltak szerint történik, szülői nyilatkozat benyújtása alapján. Az intézményi térítési díj 100%-át normatív kedvezményként kell biztosítani a bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek után, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek, illetve olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, vagy nevelésbe vették. Ezen túlmenően azon bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermekek is jogosultak az ingyenes étkeztetésre, akik olyan családban élnek, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege

nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkal csökkentett összegének 130%-át.

Legutóbb, 2022 októberében került sor norma emelésre, ezáltal térítési díj emelésre Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő Testületének 19/2022. (X.26.) rendelete alapján. Idén márciusban a térítési díjakkal való egyeztetés alkalmával abban állapodtunk meg, hogy szeptemberben újra megvizsgáljuk az akkori helyzet alapján az esetleges térítési díj emelését.

Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsődében és óvodákban étkezésben részesülő gyermekek megoszlása a 2025. októberi statisztikai adatok alapján az étkezési kedvezmény igénylésének jogcíme alapján

1. Az önkormányzat fenntartásában működő bölcsődében és óvodákban étkezésben részesülő gyermekek megoszlása a 2025. októberi statisztikai adatok alapján az étkezési kedvezmény igénylésének jogcíme alapján

Ingyen étkezés igénybevételének jogcíme:						
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
1.	Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés alapján	36	34	0	0	70
2.	Egy főre jutó kereset alapján	122	67	19	17	225
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	31	18	2	6	57
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek- alapján	10	2	0	0	12
		Hétszínvirág Óvoda	Diana Tagóvoda	Károlyfalvi Tagóvoda	Kazinczy-kert Tagóvoda	Intézmény összesen
5.	Nevelésbe vétel alapján	3	4	0	0	7
	Összes ingyen étkező	184	125	19	23	351

	Térítési díj ellenében étkezők	2	4	2	4	12
	Nem étkező	0	0	0	0	0
	összes étkező	186	129	21	27	363
	Speciális étrendet igénylő gyermek	0	2	0	0	2
	Beírt gyermekek száma SNI-vel 2025 10.01.	186+3=189	0	0	0	189

A kedvezmények igénybevételének alakulása a bölcsődében a 2025. áprilisi adatok alapján				
		Tündérkert Bölcsőde	Mini Bölcsőde	Bölcsőde összesen
gyermeklétszám 2022 04 hó		53		
1.	Ingyenes étkezés igénybe vétele rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülés alapján	3	0	3
2.	Egy főre jutó kereset alapján	36	3	39
3.	3, vagy több gyermeket nevelés alapján	4	1	5
4.	Tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek-alapján	0	0	0
5.	Nevelésbe vétel alapján	0	0	0
Összes ingyen étkező				
Térítési díj ellenében étkezők		10	2	12
Nem étkező		0	0	0
Speciális étrendet igénylő gyermek		0	0	0

2. Hátrányos halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek száma korcsoportok szerint

1.		Hétszínvirág Óvoda				Diana Tagóvoda				Károlyfalvi Tagóvoda				Kazinczy-kert Tagóvoda				Intézmény összesen			
2.	HH gyermek	7				11				-				--				10			
3.	életkor szerint	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7					-	-	-	-	3-4	4-5	5-6	6-7
		3	2	1	1	4	4	3		-	-	-	-	-	-	-	-				
4.	HHH gyermek	25				27								-				52			
5.	életkor szerint	3-4	4-5	5-6	6-7	3-4	4-5	5-6	6-7					-	-	-	-	3-4	4-5	5-6	6-7
		9	5	7	4	13	3	9	2	-	-	-		-	-	-		-			
6.	Hátrányos helyzetű gyermek összesen	32				38				-				-				70			

Az Árpád-Házi Szent Margit Katolikus Általános Iskola és Óvoda melegítőkonyhával és ebédlővel rendelkezik, az ételt szállítatják. 2025. évet érintően 218 fő tanuló részesült gyermekétkeztetésben. Ebből 90 fő étkezési kedvezményben részesül, 6 fő pedig ingyenesen étkezik.

A Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában (a továbbiakban: Kazinczy Ferenc Általános Iskola) tanulók közül 239 fő veszi igénybe az intézményi étkeztetést, melyből 45 fő ingyenesen, 70 fő 50%-os kedvezmény mellett. Az önkormányzat a székhely intézményben konyhát és vele együtt ebédlőt üzemeltet, és ez a konyha látja el az Esze Tamás Tagintézmény, valamint a Jókai Mór Tagintézmény étkezőit is, mivel ott csak melegítőkonyha található ebédlővel. A Jókai Mór Tagintézményben 110 tanuló részére biztosítják az étkezést, ebből 78 fő részére ingyenesen, 7 tanuló pedig 50%-os kedvezményben részesül. Az Esze Tamás Tagintézmény 104 tanuló részére biztosítja az étkezést, közülük 93 fő ingyenesen, vagy kedvezményesen étkezik.

A Deák Úti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és EGYMI-be járó tanulók többsége igényel intézményi étkezést. Az intézményben a gyermekétkeztetést a Sátoraljaújhelyi Városellátó Szervezet biztosítja.

A Petőfi Sándor Református Általános Iskola tanulói részére a gyermekétkeztetést a Sátoraljaújhelyi Fegyház és Börtön biztosítja, tekintettel arra, hogy az intézmény csak melegítőkonyhával rendelkezik. 2025. évet érintően 160 fő tanuló részesült étkezésben, közülük 140 fő tanuló napi háromszori étkezést (tízórai, ebéd, uzsonna), 20 fő pedig csak ebédet igényelt. Térítési díj vonatkozásában 4 fő tanuló ingyenesen étkezik, míg 53 fő tanuló a térítési díj 50%-át fizeti.

A Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumba járó tanulók étkeztetését 2025. évben is a Szép-Túr Kft. látta el. Az étkezésben részesülő tanulók száma 156 fő, ebből kedvezményesen étkezők száma: 77 fő, melyből 23 fő ingyenesen étkezik, 54 fő pedig 50%-os díjkedvezményben részesül.

A városban működő 4 középfokú oktatási intézmény esetében továbbra is általános tendencia, hogy – a magas napi tanórak és egyéb elfoglaltságok miatt – a diákok közül inkább a kollégisták veszik igénybe az étkezést.

A Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium, valamint a Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaújhelyi Trefort Ágoston Szakképző Iskola gyermekétkeztetési feladatot nem lát el. A Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Technikuma, Szakképző Iskolája és Gimnáziumában pedig a tanulók részéről nem merült fel igény az étkeztetésre.

A Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium kollégista diákjai közül – az étkezést itt is az önkormányzat által fenntartott konyha biztosítja – havonta eltérő mértékben veszik igénybe az étkezést.

2.4. Szünidei gyermekétkeztetés

2016. január 1. napjától az önkormányzat kötelező feladatként ingyenesen biztosítja a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, hátrányos helyzetű és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek szünidei gyermekétkeztetését.

Az étkezést déli meleg főétkezés formájában szülői kérelemre kell biztosítani bölcsődei ellátásban és óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára az intézmény zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon, iskolás gyermekek esetében a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, az őszi, téli és tavaszi szünetben valamennyi munkanapon.

Az óvodában tavaszi, őszi, téli szünet nincs, így folyamatos a közétkeztetés biztosítása. A nyári időszakban egy óvoda egész nyáron nyitva tart, ezáltal biztosítva van a rászoruló gyermekek nyári étkeztetése. A bölcsőde a nyári időszakban 2 hétig tart zárva nagytakarítás miatt, ezen két hétben a nyitva tartó óvoda biztosítja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek nyári gyermekétkeztetését.

Az önkormányzat a Sátoraljaújhelyi Városellátó Szervezeten keresztül az oktatási intézményekben tanuló sátoraljaújhelyi hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek étkeztetését a törvényben szabályozott időtartamban Kazinczy Ferenc Magyar-Angol Két Tanítási Nyelvű, Nyelvoktató Német Nemzetiségi Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola és annak Jókai Mór Tagintézménye ebédlőiben elviteles formában, valamint a nyári szünetben már helyben fogyasztás mellett biztosította. A szülők értesítését a Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály a törvényi szabályozás szerint elvégezte, akik a megküldött nyilatkozatokat kitöltve és visszaküldve kérelmezheték a gyermekeik szünidei gyermekétkeztetésben való részvételét.

Az adott napi gyermekétkeztetés a részvevő gyermekek nevével kiállított étkezési lista ellenőrzésével volt igénybe vehető, mely az intézményekben minden étkezés előtt ellenőrizve lett. Az azonosítás biztosítása érdekében, étkezés előtt be kellett mutatnia a gyermeknek a diákigazolványát, illetve akinek nem volt diákigazolványa – egyeztetve a Szociális osztállyal – iskolalátogatási igazolást hozott magával.

Az étkezési napokon, az ellátást igénybe vevők dokumentálására a kormányrendeletben előírt nyomtatványt, táblázatot használtuk. A Szervezési, Szociális és Hatósági Osztály munkatársai minden szünet megkezdése előtt megadták az étkezést igénylő gyermekek adatairól készült listát. Amennyiben változás történt, új igénylők jöttek, azt szintén jelezték.

A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulók megoszlását a különböző iskolai szünidőkben igénybevett gyermekétkeztetés kapcsán az alábbi táblázat mutatja be:

Szünidő	HH	HHH	Összesen
2025. tavasz	9	35	44

2025. nyár	15	67	82
2025. ősz	3	16	19
2025. tél	4	31	35

3. Az önkormányzat által biztosított személyes gondoskodást nyújtó ellátások

3.1. Gyermekjóléti szolgáltatás

A Sátoraljaújhelyi Egyesített Szociális Intézmény integráltan működik városunkban, melynek az egyik részlege a Család- és Gyermekjóléti Központ és Család- és Gyermekjóléti Szolgálat.

A **Család- és Gyermekjóléti Szolgálat** feladatait Sátoraljaújhely közigazgatási területén látja el. A szociális szakemberek által nyújtott gyermekjóléti szolgáltatás a szociális munka módszereinek és eszközeinek alkalmazásával segíti a gyermekek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését. A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzet miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

A családsegítés keretében biztosítani kell:

- a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzbeli, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- a szociális segítő munkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékossgal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat.

A Szolgálat helyi szinten a gyermekek veszélyeztetettségét, illetve a családok, személyek krízishelyzetét észlelő- és jelzőrendszert működtet.

A **Család- és Gyermekjóléti Központ** a Sátoraljaújhelyi járás településein végzi szakmai munkáját. Egyrészt a gyermekvédelmi gondoskodás keretébe tartozó hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységeket lát el, másrésztől speciális szolgáltatásokat nyújt: gyermekvédelmi jelzőrendszeri készenléti szolgálatot, kapcsolattartási ügyeletet, óvodai és iskolai szociális munkát, pszichológiai és fogyatékossgügyi tanácsadást biztosít és szociális diagnózis készítését végzi.

Segíti és támogatja a család- és gyermekjóléti szolgálatok szakmai munkáját.

Az észlelő- és jelzőrendszer fontos részét képezi a család- és gyermekjóléti központok által nyújtott készenléti szolgálat, amely a felmerülő krízishelyzetekben egy állandóan hívható telefonszámon érhető el. Az egész járás területén biztosítja a segítséget kérők számára a tájékoztatást, a tanácsadást és a szolgáltatásokhoz való hozzájutást.

A Család- és Gyermekjóléti Központ által nyújtott speciális szolgáltatások:

Óvodai- és iskolai szociális segítő szolgáltatás

Az óvodákban, iskolákban és kollégiumokban megjelenő professzionális szociális, gyermekjóléti szolgáltatás a gyermekeknek, tanulóknak, a szülőknek és a pedagógusoknak egyaránt segítséget nyújt.

A járás területén a teljes gyermeklétszám alapján (2958 fő) 3 fő óvodai- és iskolai szociális segítő látta el az előírt feladatokat. 2025 évben összesen 640 szakmai tevékenységet végeztek 1160 fő ellátott személlyel kapcsolatosan.

A szociális szakemberek oktatási- nevelési intézményekben nyújtott tevékenységei között a leghangsúlyosabb az információnyújtás, a konzultáció, a csoportos szociális munka és az egyéni tanácsadás.

Az intézményekben egyre jelentősebb az igény a prevenciós interaktív előadások megvalósítására, melyek megszervezésére a Sátorlajaujhelyi járás oktatási és nevelési intézményeiben került sor. Ennek keretében az óvodai és iskolai szociális szakemberek segítik prevenciós eszközök alkalmazásával a gyermek veszélyeztetettségének kiszűrését és a jelzőrendszer működését.

Az óvodai és iskolai szociális segítők a következő témákat érintve valósítottak meg csoportos foglalkozásokat és közösségi tevékenységeket összesen 90 alkalommal, melyek 1049 főt érintettek:

- Múzeumlátogatás - Kazinczy Ferenc Múzeum -
- Függőséget okozó szokások
- Önismeretet fejlesztő foglalkozások
- Bullying, iskolai bántalmazás
- A dohányzás, alkoholfogyasztás káros hatásai.
- Közösségépítő és empátiát fejlesztő foglalkozás
- Az internet és közösségi média használat veszélyei
- Az ünnepekhez (karácsony, húsvét, farsang, anyák napja, Márton nap) kapcsolódó kézműves foglalkozások.
- Kilépés a felnőtt életbe
- Pályaorientációs foglalkozás
- A helyes tisztálkodás fontossága
- Egészséges életmód
- Társas kapcsolatok a kamaszkorban
- Érzelmi intelligencia fejlesztése
- Asszertív kommunikáció

A szakmatámogatás keretében a szociális szakemberek által nyújtott tanácsadásra, információnyújtásra a pedagógusok részéről egyre inkább igény mutatkozott.

A szociális szakemberek a tevékenységükről szülői értekezleteken és a nevelő/tantestületi értekezleteken is tájékoztatást adtak.

Az iskolai, óvodai szociális segítők bekapcsolódása a gyermekvédelmi munkába sok segítséget jelentett az oktatási- nevelési intézményeknek. A diákok, pedagógusok és a szülők is egyre gyakrabban keresték őket nehézségeikkel. Ügyfélfogadási időben prevenciós munkát végeztek, valamint jelzett vagy észlelt probléma esetén pedagógusokkal, szülőkkel, gyerekekkel konzultáltak, segítséget nyújtottak a jelzés megtételében, delegáltak szolgáltatásokba, de a meglévő problémák megoldásában is feladatokat valósítottak meg.

A problémák feltárását és megoldását közvetlen tapasztalataikkal támogatták, elősegítve a hatékony esetkezelést, esetmegoldást. Az alapellátott és a védelembe vett gyermekek és családok esetében szoros együttműködést valósítottak meg a családsegítőkkel és az esetmenedzserekkel.

A hatósági intézkedés megtétele előtt fontos szerepük volt az esetleges problémák feltérképezésében, de a jogerőre emelkedett gyermekvédelmi intézkedések nyomán követésben is feladatokat végeztek. A szolgálat vagy a központ által szervezett esetkonferenciákon, esetmegbeszéléseken, szakmaközi megbeszéléseken is részt vettek.

Összekötő kapcsolatoknak számítanak az iskola, az óvoda, a kollégium, a családsegítő munkatárs, az esetmenedzserek, valamint a család között.

Pszichológiai tanácsadás

A pszichológiai tanácsadás igénybevételére egyre nagyobb igény mutatkozik a járásban. A szakembert főként magatartási, szocializációs zavarok, beilleszkedési nehézségek, párkapcsolati problémák és családon belüli bántalmazásból eredő problémák miatt keresték fel a kliensek. A pszichológiai tanácsadás keretein belül a szolgáltatásba delegált személyek helyzetét az adott szakember felméri,

szükség esetén tovább irányítja a helyi Pedagógiai Szakszolgálathoz. 2025 évben összesen 65 szakmai tevékenység valósult meg, 86 fő vonatkozásában.

Készenléti szolgálat

A készenléti szolgálat célja, hogy a sátoraljaújhelyi járás területén a gyermekjóléti szolgáltatást ellátó intézmények nyitvatartási idején kívül (éjszaka, hétvégén és ünnepnapokon) felmerülő krízishelyzetekben azonnali segítség, tanácsadás vagy tájékoztatás nyújtása.

A szolgáltatás működéséről a jelzőrendszer tagjainak és a lakosságnak a tájékoztatása megtörtént.

Szociális diagnózis

A Központban a járásban élő személyek számára jogszabályban előírtak szerint szociális diagnózis készítése igényelhető. A diagnózis készítése során a család szociális helyzetének átfogó vizsgálata történik. A család megismerését, szükségleteinek feltérképezését és a jogosultságok megállapítását követően az igénylő tájékoztatást és segítséget kap a számára szükséges, a problémái megoldását segítő szolgáltatások igénybevételéhez.

Fogyatékoságügyi tanácsadás

A Család- és Gyermekjóléti Központban a MESZEGYI alkalmazásában álló szociális szakember kihelyezett ügyfélfogadással fogyatékoságügyi tanácsadást biztosít. A szolgáltatás igénybevételére havonta egy alkalommal van lehetőség. Feladata többek között tanácsadás biztosítása a fogyatékos személy és családtagjai számára, együttműködés a Család- és Gyermekjóléti Központ és Szolgálat munkatársaival.

A szolgáltatás hozzájárul a fogyatékosággal élő személyek önálló, önrendelkező, aktív életviteléhez, a támogató szolgáltatói környezet kialakításához, a teljes és hatékony társadalmi részvételhez és befogadáshoz. Elősegíti a fogyatékosággal élő személyek, családtagjaik, hozzátartozóik számára a közszolgáltatásokhoz való hozzáférést, hozzájárul az egyének, a családok, jóllétéhez, fejlődéséhez. A tanácsadásban célcsoport-specifikus ismeretekkel rendelkező szakember nyújt segítséget az érintetteknek és a velük kapcsolatba kerülő szakembereknek. A fogyatékoságügyi tanácsadás minisztérium által kiadott módszertan alapján működik.

A szolgáltatást igénybe vevők számának alakulása

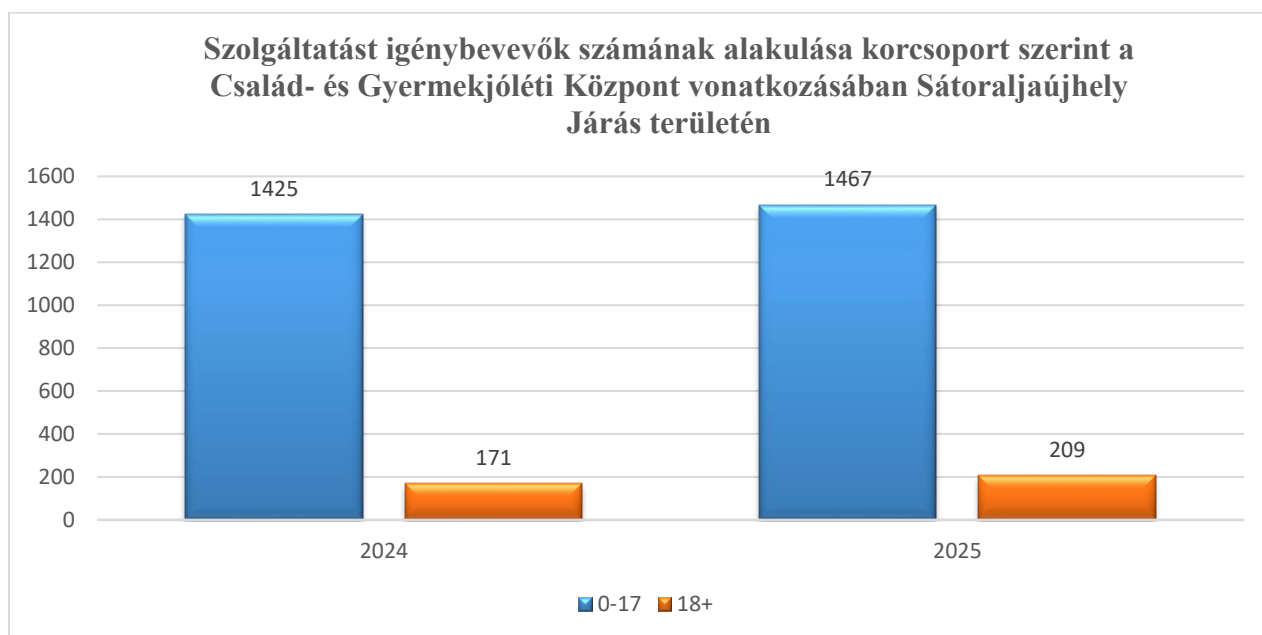
Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Család- és Gyermekjóléti Központ

	2024.		2025.	
	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Család- és Gyermekjóléti Központ	Család- és Gyermekjóléti Szolgálat	Család- és Gyermekjóléti Központ
A szolgáltatást igénybevevő személyek száma	653 fő	1596 fő	701 fő	1676 fő

2025-ben Szolgálat esetében a szolgáltatást igénybe vevők száma összesen 7,4 %-kal nőtt az elmúlt évhez képest, míg a Központ esetében 5 %-os emelkedés figyelhető meg.

2025-ben a szolgáltatást igénybe vevő családok száma 3,9 %-kal nőtt az elmúlt évhez képest, a szolgáltatást igénybe vevők száma pedig 7,4 %-os növekedést mutat. A 18 év alatti korosztály esetében a növekedés 5 %, míg a 18 év feletti korosztály esetében 9,5 %-os emelkedés figyelhető meg.

A Központ vonatkozásában a 0-17 éves korosztály vonatkozásában 3%-os növekedés figyelhető meg, míg a 18 év feletti korosztály tekintetében 22%.

A Központ feladatellátása a 18 év alatti korosztályra fókuszál, azonban a speciális szolgáltatást igénybe vevő gyermekek szülei is bekerülnek a rendszerbe, ezt igazolja a 18 éves feletti korosztály százalékos növekedése. A több irányból történő kontroll, a prevenciós foglalkozások, a jelzőrendszer hatékonyabb működése által több gyermek került a Központ látókörébe, melynek főbb okai a gazdasági nehézségek, a megélhetési költségek emelkedése.

A Szolgálat és a Központ szakmai tevékenységének adatai 2025. évben

Megnevezés	2024. év Szolgálat (Sátoraljaú jhely)	2025.év Szolgálat (Sátoralja új hely)	2024. év Központ		2025. év Központ	
			Sátoralja- új hely	Járás	Sátoralja- új hely	Járás
Családsegítés keretében ellátott nagykorú személyek száma (együttműködési megállapodás alapján)	98	84	-	-	-	-
Egyszeri esetkezelésekben érintettek száma	234	275	63	23	60	24
Alapellátásban történő és a hatósági intézkedésben érintett gyermekek száma	250	251	-	-	-	-
Nevelésbe vett	5	-	33	36	36	23
Védelembe vétel	-	-	121	33	149	53
Utógondozott	-	-	2	-	-	10
Ideiglenes hatállyal elhelyezett	-	-	21	3	23	3
Családba fogadás	-	-	39	10	39	10
Összesen:	587	610	279	105	307	123

A 2025-es évben a Szolgálatnál az egyszeri esetkezelések számában mutatkozott nagymértékű 17,5 %-os -növekedés. A kliensek problémái egyre több esetben igénylik a szakemberek tanácsadását és segítségét.

Az előző év adataihoz képest az alapellátásban és a hatósági intézkedés keretében gondozott gyermekek számában érdemi változás nem figyelhető meg.

Családsegítés keretében a kliensek továbbra is igényelték a Szolgálattal való önkéntes együttműködést. Kliensfogadás keretében 427 esetben keresték fel a segítséget kérők a Szolgálatot. Családlátogatás 3340 esetben történt.

A Központnál összesen hatósági intézkedésekhez kapcsolódó tevékenységes száma 2433, mely a 2024 évhez viszonyítva 13 %-os növekedést mutat.

A Központ adatait tekintve a 2025-es évben a védelembe vett gyermekek száma 31 %-kal emelkedett Sátoraljaúj helyen. A járás Sátoraljaúj helyen kívüli településein a védelembe vett gyermekek száma 60%-os emelkedést mutat.

A védelembe vett gyermekek számának nagy mértékű növekedését az magyarázza, hogy a családon belüli konfliktushelyzet, az elhanyagolás, életviteli problémák, illetve gyermekkori devianciák okoznak olyan nehézséget, hogy a család, vagy a jelzőrendszer szükségesnek érzi a külső segítség bevonását a gyermek érdekében.

Az ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermekek száma városunkban 8%-os növekedést mutat. A súlyos veszélyeztetettség hátterében főként a szülői elhanyagolás, a törvényes képviselő hiánya, lakhatási-és anyagi problémák álltak, melynek tartós fennállása eredményezte a gyermekek családból való kiemelését. Továbbra is azt tapasztaljuk, hogy az említett problémák ritkán járnak egyedül: az életviteli, családi- kapcsolati konfliktusok az elhanyagolás, az anyagi jellegű gondok hozzák az egyéb nehézségeket a gyermekek, illetve családjaik életében.

A nevelésbe vettek száma 14,5 %-os csökkenést mutat, amely azzal indokolható, hogy a tavalyi évben több család vonatkozásában a szakszerű segítő tevékenység, a családok megfelelő együttműködő képessége, a különböző ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájuttatás, a felelősség vállalás

erősítése által sikerült a családokat képessé tenni a gyermekeik saját otthonukban való fogadására. Ezáltal a nevelésbe vétel megszűnt, de a Központunk látókörében maradnak ezen családok, csak más ellátási forma keretében – utógondozás.

Alapellátásban és védelembe vétel keretében gondozott gyermekek korcsoportonkénti megoszlása

Kor-csoport	2024. év Alap-ellátás és bevont segítség	2025. év Alap-ellátás és bevont segítség	2024. év Védelembe vétel		2025. év Védelembe vétel	
			Sátoraljaúj-hely	Járás	Sátoraljaúj-hely	Járás
0-5 éves	57	50	11	6	28	12
6-13 éves	118	130	67	5	67	20
14-17 éves	75	71	43	22	54	21
Összesen:	250	251	121	33	149	53

2025. évben a Család – és Gyermejjóléti Szolgálat 701 fővel került kapcsolatba ebből 100 kiskorút alapellátás keretében gondozott, a Szolgálat részt vett a védelembe vett gyerekek gondozásában is bevont segítőként, mely 151 főt érintett.

Az alapellátást tekintve a 6-13 éves korosztályban jelentős növekedés figyelhető meg. Jellemzően gyermekvédelmi intézkedésre főként a szülők nem megfelelő életvitele, családon belüli bántalmazás és a kiskorú súlyos elhanyagolása miatt került sor. Ugyanakkor az iskolai magatartási problémák, magas számú igazolatlan iskolai hiányzás, kamaszkori problémák és a családi konfliktusok is gyakoriak. Ezen életkor sajátossága, hogy a gyermekek teljeskörűen jelen vannak a köznevelési intézményekben, ezáltal fokozott jelzőrendszeri kontroll alatt állnak. Az oktatási intézmények – a gyermekvédelmi jelzőrendszer részeként - rendszeres észlelési- és jelzési kötelezettséggel rendelkeznek, a veszélyeztetettséget megalapozó körülmények vonatkozásában. A napi intézményi jelenlét következtében a magatartási, a tanulási, a higiénés, valamint az érzelmi problémák rövid időn belül felszínre kerülnek.

A 6-13 éves korosztály fejlődéslélektani szempontból is érzékeny életszakasz. Amennyiben a családi háttérben konfliktus, nevelési következetlenség, érzelmi elhanyagolás, vagy tartós feszültség áll fenn, az ebben az életkorban fokozottan megjelenhet viselkedési, tanulási vagy pszichés tünetek formájában.

A Központban a védelembe vett gyermekek száma Sátoraljaújhely Járás esetében a 0-5 éves korosztálynál kétszeresére, míg a 6-13 éves korosztály tekintetében négyszeresére nőtt az előző évhez képest. A 6-13 éveseknél a szülői elhanyagolás mellett a kortárs csoport negatív hatása és a pszichés problémák is felerősödnek, melyek a gyermekek életére jelentős hatással vannak.

Az érintett családok életében a szakemberek azt tapasztalták, hogy a problémák összetettebbek voltak, mint korábban, a veszélyeztetettség fokozódott, így azok az alapellátás keretében már nem voltak orvosolhatóak, ezért került sor a hatósági intézkedésre.

Az elmúlt évhez képest a 14-17 éves korosztály esetében 26 % -os növekedés figyelhető meg Sátoraljaújhely vonatkozásában, ennek oka, hogy ebben a korosztályban még inkább felerősödik a kortárs csoport negatív hatása, a szülői ráhatás tovább gyengül, megszűnik a tankötelezettség. A már védelembe vett gyermekek a hatósági intézkedés ideje alatt életkori korcsoportot váltottak, így a magasabb korcsoportban lévő számadatot növelték. Egyre inkább megjelenő probléma, hogy a szülő nem támogatja a gyermekét abban, hogy folytassa a tanulmányait. Sok érintett család esetében nem érték a tudás, a szakképzettség. Ebben az életkorban további problémát jelent még a nem megfelelő magatartás is.

A Járás vonatkozásában kismértékű csökkenés figyelhető meg. Ennek oka elsősorban, hogy az ellátottak betöltötték 18. életévüket, ezáltal kikerültek a rendszerből.

Az alapellátás keretében gondozott családok száma a Család- és Gyermejjóléti Szolgálat kliensei körében
(Problémák halmozott száma)

Probléma típusa	2024. év Szolgálat (családok száma)	2025. év Szolgálat (családok száma)
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	56	40
Gyermekevelési problémák	42	31
Gyermekeintézménybe beilleszkedési nehézség	10	15
Magatartászavar, teljesítményzavar	1	4
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők gyermek közti)	25	16
Szülők vagy a család életvitele	22	13
Szülői elhanyagolás	29	24
Családon belüli bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	3	5
Fogyatékoság, retardáció, egyéb egészségügyi probléma	2	6
Szenvedélybetegségek	13	11
Foglalkoztatással kapcsolatos	36	25
Ügyintézés, információkérés, kapcsolatos	56	100
Problémák száma összesen	295	290

A veszélyeztetett kiskorúak esetében előforduló problémátípusok a Család- és Gyermejjóléti Központ kliensei körében
(Halmozott adatot tartalmaz, mivel egy személynél több veszélyeztető tényező, probléma is előfordul.)

Probléma típusa	2024. év Központ (főben megadva)	2025. év Központ (főben megadva)
Anyagi (megélhetési, lakhatással összefüggő)	155	159
Gyermekevelési problémák	182	179
Gyermekeintézménybe beilleszkedési nehézség	61	48
Magatartászavar, teljesítményzavar	58	72
Családi konfliktus (szülők egymás közti, szülők gyermek közti)	102	129
Szülők vagy a család életvitele	182	179
Szülői elhanyagolás	294	274

Családon belüli bántalmazás (fizikai, lelki, szexuális)	41	31
Fogyatékoság, retardáció, egyéb egészségügyi probléma	2	11
Szenvedélybetegségek	7	7
Foglalkoztatással kapcsolatos	48	26
Ügyintézés, információkérés kapcsolatos	306	369
Problémák száma összesen	1438	1484

Az intézményünk látókörébe került gyermekek esetében a leggyakrabban a családon belüli konfliktushelyzet, az elhanyagolás, az életviteli problémák, illetve a gyermekkori devianciák okoznak nehézséget. Sokszor az óvodában, iskolában mutatott tünetek jelzik, hogy a család működése diszfunkcionális.

Továbbra is fennállnak a **gyermeknevelési problémák** a családok esetében. A szakemberek nem egy esetben találkoznak a gyermekek családon belüli **érzelmi elhanyagolásával**, mely felerősítheti a kortárs csoportok jelentőségét és negatív hatását, aminek következtében a gyermekek könnyebben sodródhatnak önvesszélyeztető élethelyzetbe, rossz társaságba. Ennek egyenes következménye a negatív viselkedési formák megjelenése. A problémák háttérében túlnyomórészt az áll, hogy a szülők nagyon kevés minőségi időt töltenek gyermekeikkel. Az a szakemberek tapasztalata, hogy a látókörben lévő családok jelentős része életviteléből és alacsony iskolázottságából adódóan egyáltalán nem képes ezt a szülői gondoskodást megadni gyermekének. Gondot jelent az is, hogy a szülő nem rendelkezik megfelelő és következetes nevelési elvekkel és módszerekkel.

A **fizikai elhanyagolás** a gondozott gyermekek körében egyre gyakoribb, mely a szülő életviteléből, súlyos elhanyagolásából, nemtörődömségéből adódik. Ide tartozik, ha a szülő egyáltalán nem, vagy későn viszi orvoshoz a gyermekét, ha nem nyújt megfelelő biztonságot számára. Ha a gyermek alapvető szükségleteit nem elégíti ki megfelelően a szülő (kötelező védőoltások beadatásának elmulasztása, higiénés szükségletek elhanyagolása). Súlyos értelmi elhanyagolásnak minősül az oktatási, nevelési elhanyagolás: iskola és óvodai oktatási kötelezettség elmulasztása, iskolai feladatok, teljesítményproblémák figyelmen kívül hagyása, együttműködés hiánya vagy szembefordulás az oktatási intézménnyel, annak rendjével, s a rendelkezésre álló és javasolt képzési és fejlesztési szolgáltatások igénybevétele elmulasztása.

Ha elhanyagolással találkoznak a szociális szakemberek, mindig vizsgálják a család szociális helyzetét. Amennyiben szükséges segítséget nyújtanak a különböző ellátásokhoz és szolgáltatásokhoz való hozzájutásban, erősítik a szülői felelősségvállalást.

A **családon belüli konfliktus** egyik súlyos megjelenési formája a szülők között előforduló fizikai és érzelmi erőszak. Hatósági jelzéssel és személyes megkereséssel egyaránt találkoznak a családsegítők és az esetmenedzserek. Elsősorban a nők fizikai bántalmazása jellemző, de kölcsönös fizikai agresszió is előfordult.

Ilyenkor kellő információ nyújtásával (OKIT, áldozatsegítő szolgáltatásnyújtók) tanácsadással, gondozással, szülői kompetenciák erősítésével, pszichológiai tanácsadás biztosításával segítenek, illetve hatósági intézkedést kezdeményeznek a gyermekek védelme érdekében.

A **családi-kapcsolati konfliktus**, illetve az ebből fakadó gyermekelhelyezési, kapcsolattartási viták is folyamatosan jelenlévő problémátípusok. A válások és kapcsolattartási problémák eseteiben jellemző, hogy a szülők „eszközként” használják gyermekeiket arra, hogy hátrányt okozzanak a másik félnek. Sok család esetében családi-kapcsolati konfliktusok összekapcsolódnak az anyagi, foglalkoztatási problémákkal, illetve esetlegesen a szenvedélybetegséggel. A szülők részéről ritkán tapasztaljuk az egyéni felelősségvállalást, sokkal inkább a hárítás és hibáztatás jellemzi a segített szülőket.

Egy család felbomlása során sokféle probléma, nehézség, elakadás vetődhet fel. Egyre gyakrabban előforduló jelenség a **szülői, nagyszülői elidegenítés**, vagyis amikor az egyik szülő - nem is feltétlenül tudatosan – azon dolgozik, hogy a gyereket a másik szülőről, nagyszülőről leválassza, tőle érzelmileg eltávolítsa.

A konfliktusok, nézeteltérések megoldása érdekében minden esetben a meghatározott jogszabályok szerint járnak el a szakemberek, valamint konfliktuskezelési módszerekkel és egyéb speciális szolgáltatásokba való delegálással segítik a klienseiket.

Az **anyagi problémákkal** küzdők száma az előző évhez képest csökkenő tendenciát mutat. Ennek oka, hogy a szakemberek segítséget nyújtanak munkavállalási tanácsadással, önéletrajz írásában, megváltozott munkaképesség ügyintézésében, függőség kezelésében. Tapasztalatunk alapján sokszor a felhalmozott közüzemi tartozások megfizetését nem tudták megoldani a családok segítség nélkül. Intézményünk kapcsolatban áll különböző karitatív segélyszervezetekkel és/vagy az Önkormányzattal felveszi a kapcsolatot a család anyagi helyzetének megsegítése érdekében. A kliens együttműködése esetén információnyújtással, tanácsadással, szolgáltatásokba delegálással megelőzhető a problémák további súlyosbodása.

A **gyermekek intézménybe való beilleszkedésével kapcsolatos problémák** tekintetében a közösségi integrálódás vagy iskolai kirekesztés beszédes tünete lehet, ha a gyermek igazolatlanul mulaszt az iskolából, óvodából. A kirekesztés megelőzésében, kezelésében kiemelt szerepe van az adott intézményben jelen lévő óvodai és iskolai szociális segítőnek. Az elmúlt évben több esetben kaptunk jelzést a gyermekek magatartási problémái, agresszív viselkedése, a gyermekek közötti konfliktusok miatt. Ezekben az esetekben delegálták a családot a Család- és Gyermekjóléti Központ által biztosított pszichológiai tanácsadás igénybevételére a problémák megoldása érdekében.

Egyre több látókörben lévő család kapcsán kerül felszínre, hogy súlyos problémákat okoz a **tudatmódosító szerek** használata. Sok esetben azonban a családok, érintettek a szerfogyasztást tagadják. A feltételezett szerfogyasztás mindig társul súlyos elhanyagolással, illetve egyéb veszélyeztető tényezőkkel, így ezen családok a halmozott problémák miatt a Központ és Szolgálat látókörében vannak. A szakemberek minden esetben tájékoztatást nyújtanak a drogambulancia és drogterápiás szolgáltatások fontosságáról és lehetőségeiről. Ha a szerfogyasztó elismeri, hogy tudatmódosító szert használ, és elfogadja a segítségnyújtást, úgy a családsegítők és esetmenedzserek delegálják az érintetteket Miskolcra a Drogambulancia Alapítványhoz. A szolgáltatás igénybevétele önkéntes, és érvényes TAJ jogosultság alapján ingyenes.

Az elmúlt évben 3 **fiatalkorú várandós** került a Szolgálat és a Központ látókörébe, amely a 2024. évi 10 fiatalkorú gravidához képest nagymértékű csökkenést mutat. Több esetben a szakemberek azt tapasztalják, hogy tizenéves kamaszok szinte felnőttként élik a mindennapjaikat, azonban a szakmai munka során az értő figyelem, a segítő beszélgetés, a felvilágosítás, a preventív tevékenységet segítette elő.

Az elmúlt évben 2 olyan jelzés érkezett az intézményünkhöz, amely a fiatalkorú szuicid készletéről, vagy próbálkozásáról szólt. Amennyiben a gyermek öngyilkossági gondolatokról, kísérletről számol be vagy tudomást szerzünk róla, minél előbb szakemberhez kell irányítani. Minden esetben komolyan kell venni a gyermek jelzését. A szuicid veszélyeztetettség krízis állapotnak számít, így azonnal segítséget kell nyújtanunk. A szakemberek ilyen esetekben az érintett gyermeket és szüleit azonnal Miskolcra a sürgősségi gyermekpszichiátriára irányítják.

A szociális munka során az értő figyelem, a segítő beszélgetés, az esetkonferenciák és esetmegbeszélések, a speciális szolgáltatásokba delegálások, az óvodai és iskolai szociális segítők által szervezett felvilágosító előadások a legfőbb lehetőségek mind a prevenciót, mind a problémák megoldását tekintve.

A Szolgálat és a Központ a gyermekek családban történő nevelkedésének elősegítésére, a veszélyeztetettség megelőzése és megszüntetése érdekében komplex szakmai tevékenységet végez.

Rendszeresen tartja a kapcsolatot a családdal, a jelzőrendszeri tagokkal, egyéb szakemberekkel és szervezetekkel.

A jelzőrendszer tagjaival való együttműködés és annak tapasztalatai:

Észlelő- és jelzőrendszer működtetése

A jogszabályi előírásnak - 1997. évi XXXI. Tv. 17. §. - megfelelően a Család- és Gyermekjóléti Szolgálat észlelő- és jelzőrendszert működtet a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében, családok, egyének problémáinak minél előbbi felismerésére, enyhítésére, illetve megoldására. A Szolgálat feladata a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása, ezek megoldására javaslatot készít, a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködést megszervezi, tevékenységüket összehangolja.

Az észlelő- és jelzőrendszeri tagok együttműködésének célja a veszélyeztetettség minél előbbi felismerése, folyamatos információáramlás a probléma megoldása érdekében és jelzése az erre kijelölt szerv felé.

2025 évben 42 esetkonferencia résztvevői voltak a jelzőrendszer tagjai, melyek 85 gyermeket érintettek. A törvényi előírásnak megfelelően 2025. február 27-én került sor az éves szakmai tanácskozás lebonyolítására.

A Szolgálat 2025. évre vonatkozóan is a jelzőrendszeri tagok javaslatai alapján hónapokra lebontva megtervezte a szakmaközi megbeszélések témáit. Ezen alkalmak a hatékony együttműködés elősegítését, a veszélyeztető problémák átbeszélését és megoldásának elősegítését is szolgálják.

2025. évben az alábbi témákban valósultak meg a szakmaközi megbeszélések:

1. 2025. április 15. szakmaközi megbeszélés a Polgárőr Egyesület tagjai és a Rendőrkapitányság illetékes szakembere között. A gyermekvédelem szempontjából illetékességük, hatáskörük, jelzési kötelezettségük, aktuális problémák, és megoldási lehetőségek megbeszélése.

2. 2025. június 05. „Továbbra is kapjanak ők is egy esélyt!” Tanoda bemutatkozása. Tájékoztatás munkájukról, programjaikról, a hátrányos gyermekek érdekében végzett tevékenységükről, felzárkóztatásuk lehetőségeiről.

Előadó: Rózsás Andrea- szakmai vezető

3.-4. 2025. június 11., 2025. október 01. kihelyezett szakmaközi megbeszélés a Deák úti EGYMI pedagógusaival a gyermekvédelmi feladatokról, aktuális problémákról.

5. 2025. október 09. Váradoságtól a 16 éves záróvizsgálatig, a védőnők feladatai a gondozás során.

Előadó: Vaszil-Tőkés Tímea - városi kollegiális védőnői mentor

6. 2025. október 16. kihelyezett szakmaközi megbeszélés a Gyámhatóságon. A születendő gyermek haza nem adhatósága, jogszabályváltozás megbeszélése

Előadó: Rajhárt Zoltán – Sátoraljaújhely Járási Hivatal Hatósági és Gyámügyi Osztály osztályvezetője

Az együttműködés tapasztalatai

Valamennyi jelzőrendszeri tag jónak tartotta az intézményünkkel az együttműködést, a közös munkát. Segítő együttműködés, jó partneri kapcsolat, kölcsönös információcsere tapasztalható a tagok között. A köznevelési intézmények egyöntetűen pozitívan nyilatkoztak az óvodai és iskolai szociális segítők tevékenységéről. Mind a pedagógusok, mind a gyermekek bizalommal fordulnak feléjük, és kérik segítségüket a felmerült problémák megoldásában.

2025-ben a Szolgálat három alkalommal szervezett kihelyezett szakmaközi megbeszélést, melynek során kötetlen formában lehetőség nyílt szűkebb körben az adott intézményt érintő aktuális problémák megbeszélésére.

A jelzőrendszeri tagok valamennyi szakmaközi megbeszélés témáját hasznosnak ítélték, mivel ezek a városunkban is megjelenő aktuális problémákat vetettek fel.

A jelzőrendszeri tagoktól beérkezett értékelések alapján a hatékonyabb működés érdekében a javaslatok a következők voltak:

- Jelzőrendszeri internetes kommunikációs felület kialakítása, megnyitása.

- Közös családlátogatás a veszélyeztetett családoknál.
- Az információk intenzívebb megosztása a gondozásban lévő családokkal kapcsolatban.
- A házi- és gyermekorvosok nagyobb mértékű bevonása a jelzőrendszeri tevékenységbe.

A jelzőrendszer által küldött jelzések száma Központ és Szolgálat vonatkozásában

Jelzőrendszeri tag	Jelzések száma 2024.	Jelzések száma 2025.
Egészségügyi szolgáltató	22	36
Személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltatók	81	29
Köznevelési intézmény, szakképző intézmények	173	240
Átmeneti gondozást biztosító	4	0
Rendőrség	13	8
Ügyészség, bíróság	1	2
Pártfogó felügyelő	0	0
Egyesület, alapítvány, egyházi jogi személy	3	0
Gyermejjogi/ellátott jogi/betegjogi képviselő	0	0
Állampolgár, gyermekek és felnőttek érdekeit képviselő társadalmi szervezetek	27	34
Gyermekevédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és vármegyei kormányhivatal	28	17
Államfenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv	3	2
Összesen:	355	368

2025. évben a jelzőrendszeri tagoktól érkezett jelzések tartalma nagymértékben változott az elmúlt évekhez képest. A 2025. évben jelzett problémák sokkal súlyosabbak, összetettebbek, szakmailag nagyobb kihívást jelentenek mind szakemberek, mind pedig a jelzőrendszeri tagok számára. Feltérképezésük több időt és utánajárást igényelt.

Az elmúlt évekhez viszonyítva megfigyelhető, hogy amíg korábban egy jelzés az esetek többségében egyszeri esetkezeléssel orvosolható volt, most számos jelzés igényel intenzív szociális segítő munkát a családokkal és a jelzőrendszeri tagokkal.

2025. évben a Központhoz 155, a Szolgálathoz 213 jelzés érkezett. Kiugró növekedést mutat a köznevelési, szakképző intézményektől érkezett jelzések száma, továbbá növekedést mutat az állampolgároktól és az egészségügyi szolgáltatóktól kapott jelzések száma is.

Az intézményünkhöz a lakosság részéről továbbra is egyre több jelzés érkezett pszichoaktív szerekkel kapcsolatosan.

A drogok illegális használata komoly társadalmi probléma. Helyi szinten is tapasztalható, hogy folyamatosan emelkedik a szerhasználók, és az ezzel összefüggésbe hozható bűncselekmények száma. A tudatmódosító szerek veszélyt jelentenek a használóra és a családra egyaránt. A drogprobléma hatékony kezelése társadalmi összefogást kíván.

A Szolgálathoz és a Központhoz segítségért forduló, tudatmódosító szerekkel kapcsolatba kerülő és annak hatásaival küzdő egyéneket és családokat információval látják el, segítik a kapcsolatfelvételüket a leszokásban segítséget nyújtó szervezetekkel, valamint nyomon követik, támogatják a szakemberek a szociális munka során.

Az alábbi problémák kapcsán érkeztek jelzések a Központhoz és a Szolgálathoz:

- Igazolatlan és magas számú igazolt mulasztások
- Magatartási problémák, tanulási nehézség
- Gyermek érzelmi, fizikai elhanyagolása
- Gyermek vélelmezett bántalmazása
- Családi ház engedély nélkül történő elhagyása

A legtöbb jelzés a **köznevelési intézményektől** érkezett, amely az előző évhez képest 39 %-os emelkedést mutat, azonban a jelzések száma még így is elmarad a valóban tapasztalt problémáktól. A szakemberek továbbra is azt tapasztalják, hogy a jelzőrendszeri tagok sok esetben nem merik megtenni a jelzésüket, félnek annak következményeitől. A jelzőrendszer működtetése során a Szolgálat és Központ munkatársai rendszeresen felhívják a tagok figyelmét jelzési kötelezettségükre.

A jelzések tartalmukat tekintve széles skálán mozognak: szülői érdektelenség, elhanyagolás, étkezési díj tartozások, iskolai magatartási problémák, igazolatlan és magas számú igazolt hiányzások.

A jelzést követően a családsegítők három napon belül felkeresték a családot, tájékoztatták a szülőket és gyermeket a felmerült problémákról, a megoldási lehetőségeikről, és a normaszegés lehetséges szankcióiról. A szakemberek minden esetben küldtek visszajelzést a jelzést tevő intézmény felé. Nagy mértékben megkönnyítik a munkát a Család- és Gyermekjóléti Központ alkalmazásában álló óvodai és iskolai szociális segítők. Az ő közreműködésüknek köszönhetően többnyire időben jelzésre kerültek a problémák az intézmények részéről.

Megfigyelhető, hogy az **egészségügyi szolgáltatók** által intézményünk felé küldött jelzéseinek száma is nőtt az elmúlt évhez képest. Az egészségügyi szolgáltatók részéről a jelzések továbbra is az elhanyagolás, higiéniai problémák kapcsán érkezett, de az elmúlt évben kötelező védőoltás beadatásának elmulasztásáról is kaptunk megkeresést.

Születendő gyermek haza nem adhatósága

2025. július 1-től új elemként jelent meg a Gyermekvédelmi Törvényben és a végrehajtási rendeletében **a születendő gyermek haza nem adhatóságának** megállapítása. A gyermekjóléti alapellátás eredménytelensége esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat legkésőbb a válsághelyzetben lévő várandós anya terhességének 31. hetében hatósági intézkedés megtételét kezdeményezi a család- és gyermekjóléti központnál.

A haza nem adhatóság megállapítását különösen az alábbi körülmények indokolhatják:

- szülői gondozási készség súlyos hiányossága, amely a gyermek alapvető szükségleteinek biztosítását nem teszi lehetővé
- kezeletlen szenvedélybetegség
- súlyos, kezeletlen pszichiátriai megbetegedés
- lakhatási feltételek teljes hiánya, vagy alkalmatlansága
- családon belüli erőszak, vagy bántalmazás veszélye
- korábbi gyermek(ek) kiemelése, és a veszélyeztető körülmények fennmaradása
- együttműködés hiánya gyermekvédelmi és egészségügyi szakemberekkel a várandósgondozás során

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat 2025.évben, a törvény hatályba lépését követően két esetben kezdeményezte a születendő gyermek haza nem adhatóságát a Család- és Gyermekjóléti Központ felé.

Egyéb tevékenységek megvalósulása

- A Szolgálat 2025. évben is folyamatosan fogadta a felajánlásokat, de szervezett formában is megvalósítottak ruha-és játékgyűjtéseket. A rászorulóknak számára egész évben folyamatosan biztosítottak adományokat.
- A csellengés megelőzése, visszaszorítása és a szabadidő hasznos eltöltése érdekében az óvodai és iskolai szociális segítők nyári játszóházi foglalkozásokat szerveztek két helyszínen, két időintervallumban. Az első alkalom a Csillagpont-Cserhaj épületében a Hunyadi u. 6. szám alatt 2025. 07. 07. – 07. 11., a második a Család- és Gyermekjóléti Központ telephelyén a Hősök tere 10. szám alatt 2025. 07. 21. – 07. 25. közötti időszakban a Katolikus Karitás közreműködésével valósult meg, melyeken összesen 35 fő vett részt.
- A Család- és Gyermekjóléti Központ óvodai- és iskolai szociális segítői a köznevelési intézményben szervezett programjainak lebonyolításában is segítséget nyújtottak.
- A családsegítők és az esetmenedzserek a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű családok figyelmét felhívták a szünidei gyermekétkeztetés igénybevételére. A jogosult családok tájékoztatása rendszeresen megtörténik, az ehhez szükséges nyomtatvány kitöltésében igény szerint segítséget nyújtottak. Azonban a szociális szakemberek meglátása, hogy a családok nem kívánnak élni nagyobb számban ezzel a lehetőséggel.

Jövőre vonatkozó elképzelések, javaslatok:

A szakmai munka során a jövőben még több figyelmet kell fordítani mind a megelőző tevékenységre, mind a problémák megoldására.

A napjainkban jelentkező problémák súlyosságát és annak megoldását tekintve a szociális szakemberek és a jelzőrendszer tagjainak fokozott együttműködése a továbbiakban is kulcsfontosságú. Ennek érdekében 2026. évben továbbra is zajlik a közös családlátogatások szervezése, a jelzőrendszeri tagokkal való együttműködés további erősítése, eddig elért eredmények fenntartása, az adományok folyamatos gyűjtése, a hatékony és összehangolt munka végzése, valamint a rendszeres esetmegbeszélések, esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések szervezése a felmerült problémák megoldása érdekében.

3. 2. Gyermek napközbeni ellátásának biztosítása

Az önkormányzat a személyes gondoskodást nyújtó alapellátások keretében biztosítja a gyermekek napközbeni ellátását. Az ellátás formái közül önkormányzatunk a gyermek életkorának megfelelően a bölcsőde, valamint az alternatív napközbeni ellátásnak minősülő egyéb szabadidős és prevenciós szolgáltatás, sport-, illetve egyéb foglalkozás, játszóház működtetésével járul hozzá a gyermekek napközbeni felügyeletének biztosításához.

A Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekházban a leghátrányosabb helyzetű kistérségekben, településeken, valamint települési szegregátumokban az óvodáskor alatti gyereket nevelő családok felkutatására és a szolgáltatásokba történő bevonására törekednek. Napi 4 órában 8:00-12:00 között folyamatosan nyújtott szolgáltatások - melyek a gyermekek életének legkorábbi időszakában nyújtanak segítséget a testi, értelmi, érzelmi és szociális fejlődésükhöz -, a településen élő, intézményes nevelésben nem részesülő 0 - 3 éves gyermekek és szüleik célcsoportját érintik. A szolgáltatás igénybevétele térítésmentes, mindenki számára hozzáférhető.

A kötelező óvodáztatás kezdetének módosulásával 2015. szeptember 1-jétől a Pöttömke Biztos Kezdet Gyerekház az addigi 0-5 éves célcsoport helyett elsősorban a 3 év alatti gyerekekre és szüleikre koncentrált.

A rendszeresség életkoronként eltérő gyakoriságú megjelenést jelent a gyerekházban: 0-2 éves gyermekek esetében ez hetente legalább 1 alkalom, a még nem óvodás 2-5 éves gyermekek esetében legalább heti 3 alkalom. A programban résztvevő gyermekek életkori megoszlása is változó: a legfiatalabb gyermek 3 hetes korában került a gyerekházba, legidősebb pedig orvosi igazolással rendelkező óvodáskorú 4 év feletti gyermek. Az óvodai tankötelezettség betöltésén túl gyermeke 5 éves koráig abban az esetben veheti igénybe a szülő a gyerekház szolgáltatásait, amennyiben orvosi igazolással rendelkezik arról, hogy gyermeke a betegsége miatt állandó szülői felügyeletet igényel.

A gyerekház együttműködik különösen a gyermekjóléti szolgálattal, a védőnői szolgálattal, az óvodával, gyermekorvossal, gyermekpszichológussal, fejlesztőpedagógussal, gyógytornásszal, logopédussal, mozgásfejlesztő pedagógussal, egyéb intézménnyel, valamint szükség esetén a jelzőrendszer egyéb tagjaival.

2025. évben a szolgáltatást igénybe vevők létszáma átlagosan 10 fő volt, ahol a gyerekek részére naponta egyszeri térítésmentes étkezést biztosítanak tízórai formájában. Sajnos az az elmúlt időszakban jelentős mértékben csökkent az érdeklődés. A Gyerekház több alkalommal tett kísérletet a szülők aktívabb bevonására, azonban ezen intézkedések ellenére sem tapasztalható az újonnan bekapcsolódó gyermekek számának növekedése, valamint a meglévő résztvevők jelenléte is tartósan alacsony szinten maradt. Amellett, hogy a szolgáltatás iránti igény tartósan alacsony, sajnos az ingatlan kedvezőtlen energetikai tulajdonságokkal rendelkezik. A fenntartási költségek így rendkívül magasak és nem állnak arányban a kihasználtsággal, ezért Sátoraljaújhely Város Önkormányzata a szolgáltatást 2026 januárjában megszüntette.

A Hétszínvirág Óvoda intézményegységeként működő Tündérkert Bölcsőde és Minibölcsőde (Károlyfalva)

A Tündérkert Bölcsőde 64 férőhelyes feladatellátási hely, ahová jelenleg 56 fő gyermek jár, melyből 4 gyermek korai fejlesztésben részesül. A gyermekek napi ellátását, fejlesztését egy fő bölcsődevezető, 10 fő kisgyermeknevelő és három fő bölcsődei dajka végzi.

A Károlyfalva településrészen működő Mini Bölcsőde 7 férőhelyes, és jelenleg a kihasználtság maximális. Ezen a telephelyen két fő kisgyermeknevelő és egy fő dajka dolgozik.

2025. január 1-jétől 2025. december 31-ig terjedő időszakban 1 fő hátrányos helyzetű gyermek járt az intézménybe.

Az 1997. évi XXXI. törvény a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról meghatározza a jelzőrendszer tagjait, kötelező együttműködésüket és feladataikat.

A bölcsőde az észlelő- és jelzőrendszer része, továbbá rendszeresen részt vesz a gyermekjóléti szolgálat észlelő-és jelzőrendszeri megbeszélésein. Az intézményt a bölcsődevezető, vagy helyettese képviseli, aki tájékoztatja a gyermekjóléti szolgálatot a problémás helyzetekről, és javaslataival segíti a jelzőrendszer munkáját.

A bölcsődében a hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyermekek viszonylag könnyen kiszűrhetőek. Nagyon fontos a szülőkkel való bizalmas kapcsolat, a kölcsönös párbeszéd. A már kialakított jó kapcsolatban, krízishelyzet esetén könnyebben nyújtható segítség. Ezt a feladatot a környezettanulmány, a fogadóórák, a családlátogatás és a családi körülmények folyamatos nyomon követése segíti elő. A kisgyermeknevelők, ezekben a folyamatokban aktívan részt vesznek.

Gyermekjóléti Szolgálat és a bölcsőde kapcsolattartó formái:

Kapcsolattartók:

- Intézményvezetés
- Bölcsődevezető
- Csecsemő-és kisgyermeknevelő-gondozók

Formái:

1. Esetmegbeszélések: A gondozási év során nem került sor esetmegbeszélésre.
2. Családlátogatások: A bölcsődébe kerülő gyermekek esetében annak a csoportnak a kisgyermeknevelői, amelyikbe a gyermek kerül, meglátogatják a családot; illetve, ha valamely HH, HHH gyermek indokolatlanul sokat hiányzik a kisgyermeknevelő családlátogatás alkalmával felderíti ennek okát.
3. Az egészségügyi szolgáltatást nyújtó gyermekorvosokkal, a védőnőkkel is folyamatos a kapcsolattartás.
4. A bölcsőde orvosa rendszeresen látogatja a bölcsődéket. Szükség esetén megvizsgálja a beteg gyermeket, gyógyszert ír és figyelemmel kíséri fejlődésüket.
5. A Család és Gyermekjóléti Szolgálat, a Gyámügy és a Szociális osztály munkatársaival is kapcsolatban állnak.
6. Közös programok szervezésével erősítik a családokkal való kapcsolattartást.

A bölcsődékben az észlelő- és a jelzőrendszer hatékonyan működik. A védelembé vett, valamint hátrányos helyzetű gyermekkel/gyermekkel kapcsolatban rendszeresen tartják a kapcsolatot mind a Gyermekjóléti Szolgálat, mind pedig a Gyámügyi Osztály munkatársaival. Problémákra a jelzőrendszer érintett tagjaival keresik a hatékony megoldást.

Napközbeni felügyelet az iskolákban:

Sátoraljaújhely valamennyi általános iskolájában 16.00 óráig biztosított a délutáni napközi foglalkozás. A napközis foglalkozás alkalmat biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, a másnapra történő felkészülésre. A napközi mellett szakköröket, sportköröket, énekkari foglalkozásokat, különórát látogathatnak a gyerekek folyamatos felügyelet és ellenőrzés alatt. Az intézmények által nyújtott kulturális és szabadidős programok lehetőséget biztosítanak a testmozgásra, a kikapcsolódásra, a szórakozásra, hangsúlyt fektetnek a hagyományápolásra, a készségfejlesztésre.

A *Kazinczy Ferenc Általános Iskola* diákönkormányzata az osztályok képviselőinek bevonásával állítja össze a programokra vonatkozó éves munkatervét, melynek többsége a szabadidő hasznos eltöltésére irányul- figyelembe véve a hagyományokat, ünnepeket is. Az osztályfőnökök pedig osztálykirándulásokat szerveznek, melyek a biciklitúrától a távolabbi utazásig széles skálán mozognak, elsősorban az osztályba járó gyerekek igényei és lehetőségeinek figyelembevételével alakulnak ki. Az osztályfőnöki óra keretében bűnmegelőzési és egészséges életmódra nevelő előadásokon vesznek részt a tanulók. 2025-ben a felső tagozat jelentős része részt tudott venni az Erzsébet tábor Zánkai osztálykirándulásán, valamint a *Határtalanul* pályázat keretében 28 fő tanuló vett részt kiránduláson. Karácsony előtt „cipősdoboz” gyűjtés volt az iskolában, melyek továbbításra kerültek az alapítvány részére. Emellett a helyi állatmenhely részére is szerveztek adománygyűjtést, és a diákok személyesen is felkeresték a menhelyet.

Az *Esze Tamás Tagintézmény* szintén igyekszik színes programokat szervezni tanulói számára. Sajnos egyre több a halmozottan hátrányos helyzetű, veszélyeztetett és védelembé vett tanuló, a rendezett családi körülmények között élők száma pedig csökken. A rossz anyagi körülmények között élő családok gyermekei a szociális kompetenciák terén is nagy lemaradást mutatnak. Az osztályfőnöki órákon kiemelt szerepet szánunk az egészséges életmód és a drog prevenció számára. Ezzel kapcsolatban előadókat is meghívunk (védőnői szolgálat, rendőrség, önkormányzat). A Diákönkormányzat érdekes és tanulságos programokat szervez a gyermekek számára (DÖK nap, pályaorientációs nap, túrák). Rendezvényeikre meghívják a rendőrséget, tűzoltóságot, mentőket és a védőnőket, akik érdekes bemutatókat és előadásokat tartanak a diákoknak. Az iskolában nagy gondot fordítanak a felzárkóztatásra. A nevelők különböző szakköröket tartanak és szabad idejükben is vállalják a tehetséges gyerekekkel való foglalkozást. Ezekon a foglalkozásokon a tanulók olyan felkészítést kapnak, amely elősegíti a sikeres tehetségkibontakoztatást és az eredményes versenyzést.

A *Jókai Mór Tagintézmény* szintén biztosít napközbeni ellátást (napközi, tanulószoba), amelyet a tanulók jelentős része igénybe vesz. A napközbeni ellátás hozzájárul a tanulmányi eredmények javításához, a szociális készségek fejlődéséhez, valamint a gyermekek felügyeletének biztosításához. Számos délutáni programot szerveznek, amelyek célja a hasznos időtöltés és a közösségépítés. Ezek közé tartoznak a sportfoglalkozások, versenyek, kézműves és kulturális programok, valamint a tanulmányi kirándulások. Drogprevenciós előadásokat is szerveznek.

A *Magyar-Szlovák Két Tanítási Nyelvű Nemzetiségi Általános Iskola és Kollégiumban* a szabadidős foglalkozások elsősorban az udvaron zajlottak, ezzel is lehetőséget biztosítva a tanulók mozgásigényének megfelelően a délelőtti bezártság utáni friss levegőn való tartózkodásra. Rossz idő esetén a tanteremben/tornateremben tartózkodtak a csoportok, ahol különböző sport – társas és képességfejlesztő játékokat játszhattak a délutáni foglalkozások megkezdéséig. Gyakori volt a városi kulturális és múzeumpedagógiai rendezvények látogatása, ill. a szlovák nemzetiségi jellegű és városi programokon való részvétel Rudabányácskán (Mária napi kórustalálkozó, Adventi ünnep). 2025. év nyarán három nyári tábor került megszervezésre. Zemplínska šírava szlovákiai üdülőközpontban 25 tanuló, míg Mýto pod Ďumbierom szlovákiai táborban nyolc tanuló vett részt. A Sátoraljaújhely és környékén szervezett tábor is népszerű volt a tanulók körében. A táborok anyagi költségeinek csökkentésére pályázati támogatást vettek igénybe.

Az *Árpád-házi Szent Margit Általános Iskolában* a napközis foglalkozás alkalmat biztosít a gyerekeknek a rendszeres tanulásra, másnapi felkészülésre. A gyermekek számára 1-8. évfolyamon biztosítják a napközis ellátást. Ezt 1-6. évfolyamig teljes létszámban igénybe is veszik, 7-8. osztályban külön igazgatói engedéllyel, az iskolán kívüli egyéb elfoglaltság igazolásával lehet kimaradni a napköziből. Ezen kívül szakköri foglalkozások, fejlesztő foglalkozások is vannak az iskolában. Minden alkalommal részt vesznek a városi Biztonság napja rendezvényeken, a diákönkormányzati napra meghívják az iskolarendőrt, osztályfőnöki órákon érzékenyítő foglalkozásokat tartanak a bűnmegelőzéssel kapcsolatban. Ahhoz, hogy a gyermekek csellengését elkerüljék a nyári szünetben, igény szerint nyári napközis táborot szoktak szervezni. A rászoruló családok és gyermekeik számára rendszerint részt vesznek ruha- és játékgyűjtő akciókban. Ilyen volt többek között a Mosolymanók játékgyűjtési akciója, vagy a Katolikus Karitasz ruha- és élelmiszergyűjtő rendezvénye.

A *Petőfi Sándor Református Általános Iskola* a jogszabályi előírásoknak megfelelően napközbeni ellátást nyújt az összes tanulója részére. A tanulók segítséget kapnak a házi feladat elkészítésében, valamint a szakköröket, különórákat is szervez az iskola. Az intézmény részt vesz a Rendőrség biztonságra nevelő iskolai programjában, az úgynevezett K.E.V.E programban, így a diákok bűnmegelőzéssel, drogprevencióval kapcsolatos előadásokon vehetnek részt. Külön hangsúlyt fektetnek az internettel kapcsolatos veszélyek (pl.: kihívásos játék) bemutatására. A nyári szünet idejére az elmúlt évekhez hasonlóan napközis tábor kerül megszervezésre, a tanév során tartós élelmiszer, ruha és játékgyűjtő akciót is szerveztek a rászoruló családok, gyermekek részére.

Deák Úti Óvoda, Általános Iskola, Szakiskola, Készségfejlesztő Iskola, Fejlesztő Nevelést-Oktatást Végző Iskola, Kollégium és EGYMI az alsó tagozatos tanulóik részére iskolaotthonos ellátást, illetve igény szerint napközbeni felügyeletet biztosít, az iskolai szünetekben előzetes igényfelmérés alapján tanulóik számára ügyletet biztosítanak. Az osztályfőnöki órákon a bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről, a kábítószer, az alkohol, a dohányzás káros hatásairól és az internetes „kihívásos játékok” veszélyeiről és azok esetleges jogkövetkezményeiről szóló tájékoztatást nyújtanak a tanulóknak. Az intézményben a ruha-és játékgyűjtés folyamatos, a beérkezett felajánlások kiosztása a rászoruló családoknak azonnal megtörténik. Az iskola kiemelte a gyermekjóléti szolgálattal fenntartott jó kapcsolatot. A háziorvosokkal és a rendőrséggel is jó kapcsolatot ápol az intézmény.

A *középfokú oktatási intézményekben* a tanórán kívüli szabadidő megszervezése – a kollégiumokat kivéve – nem könnyű, hiszen a tanulók nagy része bejáró, a magas tanórák száma mellett a szülők nem szívesen engedik meg a gyerekeknek, hogy későbbi busszal térjenek haza.

Mindezek mellett a közép fokú oktatási intézmények is nagy hangsúlyt fektetnek a különböző színes programok, szabadidős tevékenységek, kulturális és sport alapú vetélkedők szervezésére, azokon való részvétel biztosítására.

A *Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium* 2025. évben is nagy hangsúlyt fektetett a tanulók különböző tantárgyi versenyeken, vetélkedőn való részvételére, kirándulások, sportrendezvények megtartására. Fontos szerepe van az iskolákon belül biztosított hittan óráknak, a különböző felekezetek képviselői, papok, lelkészek, hitoktatók nemcsak a tanórákon, hanem igény szerint egyéb időpontokban is rendelkezésre állnak a szülők, gyermekek részére. Szabó László piarista atya a digitális függőségről anonim kérdőív kitöltésével és szakember bevonásával tart rendszeresen előadást. Az intézmény csatlakozott adománygyűjtő akcióhoz is, valamint mentorprogrammal segíti a hátrányos helyzetű tanulókat. A droprevenció előadásokon is rendszeresen részt vesznek a diákok.

A *Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaiúj helyi Kossuth Lajos Technikuma, Szakképző Iskolája és Gimnáziuma* osztályfőnöki óra keretében biztosítja tanulóinak részére a bűnmegelőzéssel, egészségvédelemmel kapcsolatos ismeretek megszerzését. Rendszeresen részt vettek az Egyesített Szociális Család- és Gyermekegészségügyi Központ által szervezett szakmaközi megbeszéléseken. Az Intézmény tanárai és tanulóinak közül többen tagjai a Vöröskereszt helyi csoportjának. Karácsony előtt a Vöröskereszt által szervezett jótékonyasági gyűjtésében is részt vettek mind a tanárok, mind a diákok.

A *Szerencsi Szakképzési Centrum Sátoraljaiúj helyi Trefort Ágoston Szakképző Iskola* a tanév során több alkalommal lehetőséget biztosított a tanulók számára korcsolyázásra, szabadidős kirándulásokra, programokra, így többek között Újhely Várának, Magas-hegyi kilátónak, valamint a Magyar Kálváriának meglátogatására. Tanítási napokon délutánként digitális kultúra szakkörön, sport szakkörön és irodalmi szakkörön vehetnek részt a tanulók, mindemellett az informatikai terem, a szakkörökön kívül minden délután a diákok rendelkezésére áll. A veszélyeztetettség megelőzése érdekében droprevenció, bűnmegelőzési és egészségügyi előadásokat is szerveznek a diákok részére.

A *Georgikon Görögkatolikus Mezőgazdasági és Élelmiszeripari Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium* nagy hangsúlyt fektet az egészség értékeinek felismerésére, tudatosítására különböző foglalkozások, „egészségnap” szervezésével, szakemberek segítségével, közreműködésével. A hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanulóknak is alkalmuk van sportversenyeken, úszásoktatásokon, színházlátogatásokon, tehetségkutatókon részt venni, megméretetni magukat. Kiemelt figyelmet fordítanak a tanulók egyéni igényeire. A tantestület elkötelezetten dolgozik azon, hogy a sajátos nevelési igényű vagy hátrányos helyzetű diákok számára is biztosítsák a fejlődés lehetőségét. Egyéni fejlesztés felzárkóztatást végeznek az iskolán és a kollégiumon belül a mentorok „Út az érettséghez”, „Út a szakmához” programokon keresztül. Az iskola alapítványa félévkor és tanév végén egyszeri anyagi támogatással megjutalmazza a 3,5 feletti tanulmányi átlageredményt elért tanulókat, ezzel is ösztönözve a kitartást és a szorgalmat. Külön figyelmet fordít az iskola a pályázati lehetőségekre is, különösen a külföldi szakmai gyakorlatokon való részvételre. Az iskola bűnmegelőzési tematikája alapján osztályfőnöki órák keretében kaptak információt a Büntetőtörvénykönyv vonatkozó rendelkezéseiről, a fiatalok által leggyakrabban elkövetett bűncselekményekről, az agresszió és családon belüli erőszakról, valamint a szenvedélybetegségek fiatalokra gyakorolt hatásairól, veszélyeiről. A lelki gondozás szintén kiemelt szerephez jut egyrészt hitoktatás keretében, másrészt, komolyabb esetekben pszichológus, pszichiáter szakemberek bevonásával. A Katolikus Karitás két alkalommal is élelmiszeresemaggal támogatta az iskolát.

Egyéb intézmények:

A *Sátoraljaiúj helyi Kossuth Lajos Művelődési Központ* 2025. évben is számos gyermekeknek szóló rendezvényt szervezett. Év elején ingyenes mozielőadások vetítésével kedveskedtek az óvodások és a diákoknak (Rókus és Rézi megmenti az erdőt, Akkord-dokumentumfilm). Húsvét alkalmából játszótér kézműveskedés és mozifilmvetítés volt a program. Májusban Városi Majális került megrendezésére az Ungvári Pincekerten, valamint Városi Gyermekegészségügyi Napot szerveztek, ahol mozivetítés (Lilo és Stich – A csillagkutya 3D), játszótér, arcfestés, ugrálóvár, és egyéb színes programok várták a szórakozni vágyó

gyermeket. A nyár folyamán sok családi és gyermekprogram valósult meg. 2025. júniusban megrendezésre került a XXII. Nemzetközi Vad és haléltetőző verseny és Térségi Vadásznapi. A Déryné Fesztivál keretében – Széphalom, A Magyar Nyelv Múzeuma - szórakoztató gyermek előadások is megrendezésre kerültek pl.: bábelőadás, bábszínház, meseelőadás. Augusztusban megrendezésre került a XXX. Zemplén Nemzetközi Néptáncfesztivál. A Néptáncfesztivál időtartama alatt zenés gyermekműsor, mesejáték, gyermekszínház, kézművesudvar, játszóház és arcfestés várta a gyermeket. Szeptemberben Matiné vetítéseket szerveztek az óvodások és általános iskolás gyermekek részére. Évvégén pedig a Karácsonyi Forratag rendezvénysorozat keretében aktív szereplésre is lehetőség nyílt a gyermekek számára, iskolai és óvodai műsorokban tudták megmutatni színpadi tehetségüket. A következő időszakra is színes és tartalmas programokkal készül az intézmény a legkisebbek számára.

A Magas-hegyi Turisztikai és Sportcentrum számos élményeleme minden korosztályba tartozó gyermek számára biztosítja a szabadidejének hasznos eltöltését. A Zempléni Jég sport Egyesület üzemeltetésében működő, 1500 m²-es jég- és rendezvénycsarnok a téli időszakban mind a jégkorongozó, mind pedig a „minimánó” korosztályba tartozó és a haladó korcsolyázó gyermekek körében is nagy népszerűségnek örvend. Lehetőség van arra, hogy rendhagyó testnevelés óra keretében a sátorajújhelyi diákok használhassák a jégpályát. Népszerűségét jól szemlélteti, hogy a sportág kedvelői az ország minden pontjáról érkeznek edzőtáborozás céljából. A téli szezonban ingyenesen használható szánkópálya is rendelkezésre állt a családok részére, melyre nagy volt az érdeklődés.

A Sátorajújhelyi Városi Könyvtár

A gyermekeknek 106 foglalkozást szerveztek, amelyeknek 1 964 résztvevője volt - ebből 11 alkalommal hátrányos helyzetű csoportokkal foglalkoztak. A kisebb gyermekeknek diavetítéssel, papírszínházzal egybekötött mesedeleltetőket, komplex irodalmi-zenei foglalkozásokat, témnapokat, a nagyobbaknak könyvtári és témafeldolgozó órákat, könyvbemutatókat, vetélkedőt, a családok számára kézműves foglalkozásokat tartottak, ahol több generáció: nagyszülők – szülők – gyermekek munkálkodtak együtt. Olvasókirály elnevezéssel olvasásnépszerűsítő versenyt hirdettek az általános iskolás korosztály 3 korcsoportjának, mely során az elolvasott könyvekhez összeállított feladatlapokat oldottak meg az ifjú olvasók. A verseny győztesei azok lettek, akik a legtöbb könyvet olvasták el a korcsoportjukban. Arra törekedtek, hogy a könyvtári események tematikája is változatos legyen, ennek megfelelően olvasást és szövegértést fejlesztő, könyvtári óra, könyvtári foglalkozás, személyiségfejlesztő, képességfejlesztő programokra várták a gyermekeket.

A könyvtár 2025-ben összesen 135 közösségi programot szervezett, amelyeken 7 948 fő vett részt. Ebből 81 program kifejezetten a gyermek- és ifjúsági korosztály számára került megrendezésre, összesen 1 668 résztvevővel.

A programok jellemzően kisebb létszámú, interaktív foglalkozások voltak, amelyek célzottan segítették a gyermekek készségfejlesztését. A programok során a hangsúly a szövegértés fejlesztésén, a kreativitás erősítésén, valamint a közösségi élmények biztosításán volt. A nyári szünetben Kézműves Kedd elnevezéssel tematikus foglalkozásokat szerveztek, heti rendszerességgel, amelyeket meseélménnyel – meseposztó, papírszínház, dia – egészítettek ki.

Hagyományos, kiemelt eseményeik voltak:

- Mesemondó verseny az általános iskolák 1-2. osztályos tanulóinak
- Mondamondó verseny az általános iskolák 3-4. osztályos tanulóinak
- Mesevetélkedő Szathmáry-Király Ágnes: A csodák városa, avagy Sátorajújhely meséje című könyve alapján
- Az Országos Könyvtári Napok rendezvénysorozat keretein belül műveltségi vetélkedő
- Mikulásváró foglalkozások és egyéb tematikus foglalkozások

A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében tett intézkedéseik 2025. évben:

A könyvtár egyre nagyobb hangsúlyt fektet a hátrányos helyzetű fiatalok támogatására, kiegészítve az oktatási intézmények munkáját. Kulturális és tanulási lehetőségeket kínál, biztonságos és barátságos légkört teremt, valamint rendszeres szabadidős programokat szervez, például kézműves foglalkozásokat, társasjáték klubot és sakk klubot. A WIFI ingyenes, és a dokumentumállomány gazdagításával is segíti az olvasókat.

2026-ban tervezett programjaik:

A tervezésnél figyelembe kell venni a jelenlegi személyi állomány leterheltségét, a tervezett könyvtári szakfeladatokat, az oktatási intézmények igényeit.

Tervezett gyermekprogramjaik az olvasás népszerűsítésére, a szabadidő hasznos eltöltése céljából:

- Mese- és mondamondó verseny,
- Író-olvasó találkozó Vig Balázssal (könyvtári majális)
- Kézműves Keddek, meseélménnyel egybekötött szünidei kézműves foglalkozások,
- Sakk klub,
- Mikulás-és karácsonyváro foglalkozások

4. Felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

2025. évben gyámhatósági, gyermekvédelmi területen ellenőrzés nem történt.

5. A jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testületének Sátoraljaújhely Város 2024. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról szóló 92/2025. (V.29.) határozatában olyan feladatokat és javaslatokat fogalmazott a gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai, nevelési-oktatási intézmények, kulturális intézmények és az önkormányzat felé, amelyek elősegítik és még hatékonyabbá teszik a gyermekek védelmének rendszerét.

Ezen intézményektől érkezett tájékoztatásokból megállapítható, hogy a nyári időszakban színes rendezvényekkel, programokkal, foglalkozásokkal, táborokkal igyekeztek változatos és hasznos szabadidős lehetőségeket biztosítani a fenti körbe tartozó gyermekek számára.

A fiatalok bűnelkövetővé és áldozattá válásának megelőzésében kiemelkedő szerepe van a családnak, a gyermek- és ifjúságvédelemnek, az önkormányzati intézményrendszernek és a rendőrségnek. A szabadidő megfelelő módon és helyen való eltöltése segíti a normakövetést, az oktatási intézmények bűnmegelőzéssel kapcsolatos tevékenységei, a különböző nyári táborok, közösségi terek lehetővé teszik, hogy ne legyenek csellengő gyermekek a városban.

Továbbra is kiemelkedően fontos az eredményes és jól működő gyermekvédelmi feladatokat ellátó és biztosító Család- és Gyermekjóléti Szolgálat/Központ további működtetése.

Az eredményes és hatékony munka érdekében elengedhetetlen, hogy a gyermekvédelmi jelzőrendszer valamennyi tagja részt vegyen a jelzőrendszer éves értékelésén, szakmaközi megbeszéléseken, esetkonferenciákon.

Az intézmény által működtetett jelzőrendszeri tagok közötti összehangolt információáramlás kiemelt feladat, hiszen a tőlük kapott információk alapján nyílik lehetőség a veszélyeztetett, elhanyagolt gyermekek feltérképezésére. A jelzőrendszeri tagok munkájának erősítése érdekében szükséges lenne egy internetes kommunikációs felület kialakítására.

Továbbra is szükséges a háziorvosi és a védőnői szolgálattal való szoros együttműködés, hogy a gyermekeket veszélyeztető tényezőkről, kiskorú, fiatalkorú várandósságáról, szülői elhanyagolásról időben történjen jelzés a Család- és Gyermejkölési Központ felé. Ehhez kapcsolódó kíváncsi lenne annak elérése, hogy az élethelyzetekről való intézmények közötti jelzéseket az érintettek ne fenyegetésként élik meg.

Továbbiakban is fontos, hogy szociális alapon meghirdetett önkormányzati bérlakásra pályázó, saját lakhatásukat másképpen megoldani nem tudó kisgyermekes családok részéről beérkezett lakáspályázatok prioritást élvezzenek.

A gyermekorvosok által történt visszajelzések alapján elmondható, hogy indokolatlanul nem került sor igazolás kiadására, ugyanakkor előfordul, hogy orvosi igazolás kiadására olyan esetben került sor, amikor orvos bevonására a távollét igazolásához nem lett volna szükség. Ilyen például a haláleset a családban, egyéb súlyos családi problémák, válással kapcsolatos krízishelyzetek, amikor az iskola, illetve a pedagógusok önálló hatáskörben eljárva fogadhatnák el ezeket az okokat a hiányzás indokaként. Elég gyakran előfordul, hogy páciensek olyan panaszokkal jelentkeznek, melyeket az előző napokban szenvedtek el, de a vizsgálat során orvosilag ez már nem igazolható (pl.: hasmenés, hányás, fejfájás). Valamint az is jellemző, hogy a gyermek rossz közérzete miatt a tanárok küldik haza a gyermekeket az iskolából, de a gyermekek nem jelennek meg aznap a rendelésen.

Az indokolatlan iskolai hiányzások csökkentése érdekében továbbra is kéri az Önkormányzat a házi gyermekorvosokat, hogy a gyermek betegségéről kizárólag a betegség tényleges megállapítása esetén adjanak igazolást, utólagos igazolás kiadására továbbra se kerüljön sor.

A kötelező oltásokkal és szűrésekkel kapcsolatos tapasztalat, hogy a szülők részéről nincs megtagadás, együttműködnek. Az időn túli védőoltás elmaradása esetén a védőnők jelentést tesznek az illetékes szervnek (ÁNTSZ), amely figyelmeztetést küld a szülő részére, illetve nyomon követi az oltás beadásának megtörténtét.

Az utóbbi időszakban szembetűnőbbek az anyagi problémák, sok családnak gondot okoz az is, hogy a speciális szakrendelések csak a megyeszékhelyen elérhetőek.

A védőnők beszámolója alapján, Sátoraljaújhelyen 2025. december 31-én nyilvántartott várandós anyák száma 164 fő. A nyilvántartott várandósok közül 3 fő volt, aki szociális okból veszélyeztetett, jelzőlappal rendelkezett. Egy újszülött nem volt hazaengedhető, egyet pedig családba fogadással engedtek haza. A 0-3 éves korosztály létszáma összesen 260 fő, közülük 12 esetben történt védőnői jelzés elhanyagolás miatt a gyermekjóléti szolgálat felé. A 3-6 éves gyermekek létszáma 366 fő, esetükben 8 alkalommal történt jelzés elhanyagolás miatt. A család- és gyermekjóléti szolgáltató a jelzést köteles visszajelezni, tájékoztatást küldeni a jelzést tevőnek a visszajelző lapon vagy levél formájában (szakmai, gyakorlati iránymutatás a területi védőnő gyermekvédelmi feladatainak ellátásához, különös tekintettel a korai észlelésre, jelzésre és az együttműködésre). A beküldött jelentések alapján megállapítható, hogy a visszajelzés minden esetben megtörtént a körzetet ellátó védőnőnek. A területi védőnők a család- és gyermekjóléti szolgálat esetmegbeszéléseire (esetkonferenciák, szakmaközi megbeszélések) meghívást kaptak, az éves tanácskozáson valamennyi védőnő részt vett.

Elmondható, hogy a nevelési-oktatási intézményekkel és a Gyermejkölési Szolgálat munkatársaival mind az orvosok, mind a védőnők jó munkakapcsolatot ápolnak, erre kell törekedni a későbbiek során is.

A családon belüli erőszak megelőzése és ezáltal a gyermekek családon belüli helyzetének, állandóságának javítása érdekében a Gyermejkölési Szolgálat javaslatában szükség esetén továbbra is szerepeljen családterápia, konfliktuskezelési technikák alkalmazása szakemberek bevonásával.

Kiemelt figyelmet kell továbbra is fordítani arra, hogy valamennyi 3. életévét betöltött gyermek óvodába járjon. Ennek érdekében továbbra is folytatni kell a jól működő „Nyitva van az Ovikapu”, „Vár az Ovivár” programokat, hogy az óvodáskor közeledtével minél több gyermek és szülő időben betekintést

nyerjen az óvodák működésébe, szolgáltatásaiba. A beiratkozás sikeressége érdekében hatékonyabb együttműködésre van szükség a védőnőkkel.

A nyári óvodai részvétel és a nyári óvodai étkezés további népszerűsítése érdekében indokolt folytatni az „Ovi tábor” meghirdetését színes, változatos programokkal.

A hátrányos és halmozottan hátrányos mélyszegénységben élő gyermekek segítése érdekében továbbra is ruha és játékgyűjtő akciókat kell szervezni az óvodákban, iskolákban, valamint a Család- és Gyermekjóléti Szolgálatnál.

Továbbra is különös figyelemmel kell lenni a települési támogatásra érkezett kérelmek esetében arra, hogy a gyermekek ellátása, gyógyszerének kiváltása okán benyújtott kérelmek kiemelt fontossággal kezelendők.

A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a prevenció, bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások további folytatására különös tekintettel a drogfogyasztásra és a fiatalokat mostanában érintő internetes „kihívásos játékok” veszélyeire, szakemberek bevonásával. Sajnálatosan egyre több családban jelenik meg a tudatmódosító szerek használata, mely komoly társadalmi problémát jelent. A droggal kapcsolatos problémák hatékony kezelése társadalmi összefogást kíván.

Fontos, hogy az intézményekben továbbra is jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége.

Kiemelkedően fontos, hogy a gyermekek veszélyeztetettségére utaló információ birtokában a nevelési-oktatási intézmények munkatársai haladéktalanul tegyenek jelzést a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmény felé.

A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében a nyári szünet ideje alatt tovább kell folytatni, lehetőség szerint bővíteni a gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáit.

Továbbra is szükséges növelni a napi háromszori étkeztetést igénybe vevő kollégisták, valamint lehetőség szerint a középiskolás nem kollégista étkeztetést igénybe vevő diákok számát.

Tovább kell folytatni az oktatási intézmények és egyéb városi kulturális és sport intézmények együttműködését helytörténeti-, kulturális-, ismeretterjesztő-, és sportvetélkedők megtartására.

6. A bűnmegelőzési program több pontjának bemutatása, valamint a gyermekkorú és a fiatalkorú bűnelkövetők számának, az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

A Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint 2025. évben gyermekkorú személlyel szemben összesen két esetben indult büntetőeljárás, összesen két személlyel szemben. Egy esetben garázdaság, egy esetben lopás bűncselekménye miatt. Fiatalkorú elkövetővel szemben összesen 17 büntetőeljárás indult, összesen 21 fiatalkorúval szemben. Ezen ügyek közül egy esetben gyermekpornográfia, egy esetben magánokirat hamisítás, öt esetben lopás, hét esetben garázdaság, egy esetben zaklatás, egy esetben súlyos testi sértés, egy esetben pedig rablás miatt. Megállapítható, hogy a gyermekkorú és a fiatalkorú elkövetők a legtöbb esetben lopás, valamint garázdaság bűncselekményét követik el. A vagyon elleni bűncselekményeket elkövető fiatalkorúak főleg a szegénységben, mélyszegénységben élő családokból kerülnek ki, akik a legtöbb esetben boltokból, a lakóhelyük közelében lévő elhagyott ingatlanokból, esetleg társaiktól lopnak. Több esetben fordult elő, hogy a fiatalkorú a szülővel közösen, vagy a szülő rábírására követte el a vagyon elleni bűncselekményt. Ezen esetekben a szülővel, törvényes képviselővel szemben a Btk. 208.§-ba ütköző kiskorú veszélyeztetése büntette miatt is büntetőeljárást kezdeményezünk. A garázda jellegű bűncselekmények legtöbbször verekedésből áll, amelyet a fiatalkorú elkövetők diáktársaikkal, lakókörnyezetükben élő más személlyel közösen, azok sérelmére követik el.

Az illetékességi területen lévő általános iskolákban, középiskolákban rendszeresen tartanak bűnmegelőzési előadásokat. Az órák témakörei a fiatalokkal kapcsolatos bűncselekményeket, és azok

elkerülésének lehetőségét teljeskörűen átfogta. Tájékoztatták a fiatalokat, hogy áldozattá válás esetén milyen segítséget kérhetnek, vagy mely esetben nyújthatnak ők is segítséget. Kiemelt figyelmet fordítottak a kábítószerrel kapcsolatos cselekmények veszélyeire, és az interneten elkövetett bűncselekményeire, amelyekről a bűnmegelőzési előadó felkérésre az adott témakörben külön-külön bűnmegelőzési órákat tartott. Ezen órák keretén belül a fiatalok megismerték a leggyakrabban előforduló bűncselekményeket és megelőzésük, elkerülésük lehetőségét.

Sátoraljaújhelyben az új pszichoaktív anyagnak minősülő "kristály" termékek fogyasztása a jellemző. Vélhetően az elkövetkező időszakban is erre lesz kereslet, mert viszonylag olcsón lehet ezeket a termékeket beszerezni. Mivel az ilyen jellegű szerek fogyasztása elsősorban a fiatalok körére és a fiatal felnőttekre jellemző, ezért a bűnmegelőzési előadó kiemelten kezeli a drogprevenciós előadásokat, illetve az ezzel kapcsolatos konzultációk megtartását. Sátoraljaújhelyben lévő általános- illetve középiskolákban, szülői értekezleteken, lakossági fórumokon is kiemelt figyelmet fordítottak a kábítószerrel kapcsolatos cselekmények veszélyeire és a kábítószer-megelőzésre.

Az internet veszélyeiről a bűnmegelőzési előadó Sátoraljaújhely általános- és középiskoláiban, a Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtárban felkérésre bűnmegelőzési órákat tartott. Az órák keretén belül a fiatalok megismerték a leggyakrabban előforduló interneten elkövetett bűncselekményeket és megelőzésük, elkerülésük lehetőségét.

A jövőben Sátoraljaújhely általános- illetve középiskoláiban folytatják a rendkívüli osztályfőnöki óra keretén belül a tájékoztató jellegű órák megtartását. A továbbiakban is fontosnak tartják a rendőrség és a társszervek, valamint a jelzőrendszer tagjai közötti jó együttműködés biztosítását, továbbá az ezen alapuló sikeres bűnmegelőzési tevékenység folytatását.

7. A települési önkormányzat és civil szervezetek közötti együttműködés

Az alábbiakban felsorolt szervezetek kifejezetten a gyermekek védelme, összetartása, megfelelő irányba történő nevelése szabadidős tevékenységének hasznos ellátása, érdekében végzik tevékenységüket.

A 768. sz. Cseppelény György Cserkész Csapat tagjai igazi közösségben érezhetik magukat. Számos alkalommal szerveznek táborokat, melyekben a természet, a sportolás iránti szeretetet és a kultúra iránti igényt is elsajátítják, emellett fegyelmet is tanulnak. Foglalkozásaikon a hagyományápoláson kívül kitartásra, fegyelemre, tartásra és emberségre nevelik a gyerekeket.

A „Zempléni Fiatalok Határok Nélküli Együttműködéséért Egyesület”, valamint a „Gyermekeinkért Sátoraljaújhely Alapítvány” hozzájárul a helyi és a határon túl élő magyar fiatalok közötti kapcsolat kiépítéséhez, illetve annak ápolásához. A „Gyermekeinkért Sátoraljaújhely Alapítvány” működésével hozzájárul az Édes Anyanyelvünk Nyelvhazánlat Verseny Országos, Kárpát-medencei Döntőjének sikeres lebonyolításához és segít a verseny megrendezéséhez szükséges forrás előteremtéséhez. Az Alapítvány fontos szerepet tölt be továbbá abban, hogy a városban élő hátrányos helyzetű, középiskolai tanulmányaikban kimagasló eredményeket elérő diákok közül havonta egy tanuló „Polgármesteri Ösztöndíjban” részesüljön.

A Sátoraljaújhelyi Városvédő és Szépítő Egyesület nyári honismereti tábort szervez a sátoraljaújhelyi gyermekek számára, akik pedagógusok irányításával a zempléni hegyek adta gyönyörű természeti környezetben vizuális-, hagyományörző foglalkozásokon, kirándulásokon ismerkedhetnek lakóhelyük múltjával és jelenével.

A Zemplén Térségi Katasztrófa és Polgári Védelmi Szövetség hosszú évek óta kiemelt figyelmet fordít a gyermekek, fiatalok Felmenő Rendszerű Katasztrófavédelmi Ifjúsági Versenyre történő felkészítésére és ezáltal a versenyeken a sátoraljaújhelyi diákok szép eredményeket érnek el.

A Sátoraljaújhelyi Kyokushin Karate Sportegyesület nagy hangsúlyt fektet az utánpótlás nevelésére, a karate sportág mellett, hogy a szabadidő hasznos és egészséges eltöltését jelenti a fiatalok számára, erőnlétre, magabiztosságra, udvariasságra, elkötelezettségre is nevel. Az egyesület tagjai között nagy

számban vannak gyermekek, fiatalok, akik eredményesen szerepelnek különböző hazai és nemzetközi versenyeken egyaránt.

A Holdfény Magyar-Lengyel Kulturális Egyesület évek óta kiemelkedő munkát végez.

Továbbra is jó az együttműködés a Katolikus Karitászsátoraljaújhelyi csoportjával, akik segítséget nyújtanak a nehéz helyzetbe került rászoruló családok részére közösségi tartozások rendezéséhez, krízis segély, élelmiszeradomány és egyéb adományok nyújtásával. Kiemelendő a Szent István Katolikus Technikum és Gimnázium diákjai részvételével működő Szent Margit Katolikus Karitászsátoraljaújhelyi Ifjúsági csoport aktivitása, akik közreműködnek a Karitászsátoraljaújhelyi csoport önkéntes, segítő munkájában.

Sátoraljaújhely, 2026. május 20.

dr. Fazekas Márk Péter s.k.,
jegyző

Határozati javaslat

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete

...../2026. (.....) határozata

Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évi ellátásának átfogó értékeléséről

Sátoraljaújhely Város Önkormányzat Képviselő-testülete döntött arról, hogy a Sátoraljaújhely városban a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatok 2025. évi ellátásának átfogó értékeléséről szóló előterjesztést **elfogadja**.

- 1.) A Képviselő-testület **megállapította**, hogy a gyermekvédelmi észlelő- és jelzőrendszer jól működik, azt a prevenció, a veszélyeztetett gyermekek feltérképezése, a problémák mielőbbi kezelése érdekében tovább kell működtetni.

Felelősök: gyermekvédelmi jelzőrendszer tagjai

Határidő: folyamatos

- 2.) Továbbra is kiemelt figyelmet kell fordítani arra, hogy valamennyi 3. életévét betöltött gyermek óvodába járjon, szükség esetén hatósági intézkedéssel kell kikényszeríteni az óvodába járást.

Felelősök: jegyző, nevelési-oktatási intézmények vezetői

Határidő: folyamatos

- 3.) A nevelési-oktatási intézményekben a veszélyeztetettség megelőzése érdekében továbbra is hangsúlyt kell fektetni a bűnmegelőzésről, áldozattá válás elkerüléséről szóló előadások tartására különös tekintettel a drogfogyasztásra és az internet veszélyeire, a bűnmegelőzés kapcsán az önkormányzat által szervezett egyeztető fórumok tartását folytatni szükséges, továbbá biztosítani kell, hogy jól látható helyen kifüggesztésre kerüljön a gyermekvédelmi feladatokat ellátó intézmények elérhetősége.

Felelősök: nevelési-oktatási intézmények vezetői, rendőrkapitányság, önkormányzat

Határidő: folyamatos

- 4.) A gyermek- és fiatalkori bűnözés, valamint az áldozattá válás megelőzése érdekében a lakosság kapjon folyamatos tájékoztatást a médián keresztül a rendőrség munkájáról, az aktuális bűnügyi helyzetről, az újszerű bűncselekmények típusairól, és bűncselekmény sértetté válásának megelőzéséről.

Felelősök: Sátoraljaújhelyi Rendőrkapitányság, Zemplén Médiacentrum Kft.

Határidő: folyamatos

- 5.) A csellengő gyermekek számának csökkentése érdekében a nyári szünet ideje alatt tovább kell folytatni, lehetőség szerint bővíteni a gyermekek napközbeni ellátásának különböző formáit.

Felelősök: oktatási és nevelési intézmények vezetői, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, Sátoraljaújhelyi Kossuth Lajos Művelődési Központ, Sátoraljaújhelyi Városi Könyvtár

Határidő: folyamatos

- 6.) A hátrányos és halmozottan hátrányos mélyszegénységben élő gyermekek segítése érdekében törekedni kell arra, hogy a rászorulóknak minél gyorsabban és amennyiben indokolt természetben jussanak hozzá az igényelt települési támogatásokhoz, valamint, hogy a szociális alapon meghirdetett önkormányzati bérlakásra pályázó, saját lakhatásukat másképpen megoldani nem tudó kisgyermekes családok részéről beérkezett lakáspályázatok prioritást élvezzenek.

Felelősök: Szociális és Egészségügyi Bizottság, Gazdasági- Városfejlesztési- és Vagyongazdálkodási Bizottság

Határidő: folyamatos

- 7.) Ruha és játékgyűjtő akciókat kell továbbra is szervezni az óvodákban, iskolákban a rászoruló családok, gyermekek részére.

Felelősök: oktatási és nevelési intézmények vezetői, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat

Határidő: folyamatos

- 8.) Továbbra is növelni kell a napi háromszori étkezést igénybe vevő tanulók számát, különös tekintettel a kollégistákra. El kell érni, hogy minél több hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű tanuló vegye igénybe az iskolai szünidőkben biztosított étkeztetést.

Felelősök: oktatási intézmények nevelői, Család- és Gyermekjóléti Szolgálat, étkezést biztosító intézményegységek

Határidő: folyamatos